

26 April 2023

Oorspronkelijke taal: Nederlands

COI FOCUS

PALESTIJS GEBIED – WESTELIJKE JORDAANOEVER

Veiligheidssituatie

Disclaimer

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding	4
1. Algemene situatie	6
1.1. Moderne geschiedenis	6
1.2. Recente ontwikkelingen (Januari 2022 - Maart 2023)	9
2. Veiligheidsincidenten	12
2.1. De omvang van het geweld	12
2.2. De locatie van het geweld.....	15
2.3. De doelwitten van het geweld	16
2.4. De aard van het geweld	17
2.4.1. Optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten.....	17
2.4.2. Optreden tegen Palestijnen die molotovcocktails of stenen gooien.....	26
2.4.2. Geweldpleging door Israëlische kolonisten.....	28
2.4.3. Geweldpleging door Palestijnse burgers en militanten	29
3. Bewegingsvrijheid	34
4. De vernieling van gebouwen en ontheemding.....	36
Samenvatting.....	37
Bibliografie	38

Lijst van afkortingen

AI	Amnesty International
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
COGAT	Coordinator of Government Activities in the Territories
ECFR	European Council on Foreign Relations
EUISS	European Union Institute for Security Studies
HRW	Human Rights Watch
ICG	International Crisis Group
MERIP	Middle East Research and Information Project
MSF	Médecins Sans Frontières
OCHA	(UN) Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OCHA-oPT	(UN) Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory
PA	Palestijnse Autoriteit
PFLP	Popular Front for the Liberation of Palestine
PCBS	Palestinian Central Bureau of Statistics
PCHR	Palestinian Centre for Human Rights
PLO	Palestinian Liberation Organization
USDOS	United States Department of State

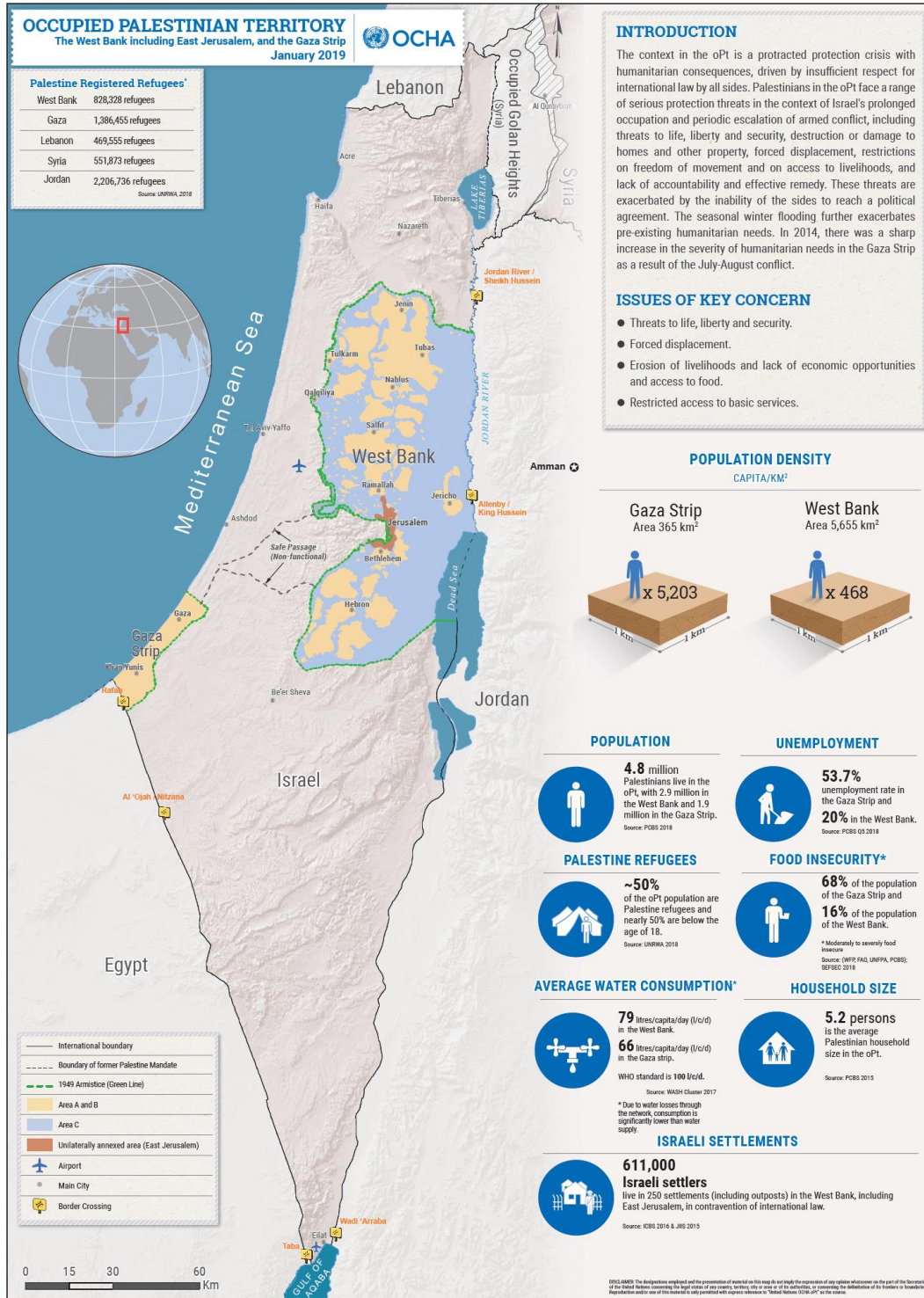
Inleiding

Het doel van deze COI Focus is een stand van zaken op te maken over de veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van januari 2022 tot maart 2023. Het gaat om een update van de COI Focus *Territoire Palestinien – Cisjordanie Situation sécuritaire*, gepubliceerd op 7 oktober 2021.

De analyse bestaat uit vier delen. Het eerste hoofdstuk beschrijft de algemene situatie op de Westelijke Jordaanoever en focust achtereenvolgens op de moderne geschiedenis en de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in Palestijns gebied in de periode van januari 2022 tot maart 2023. Een volgend hoofdstuk bespreekt de veiligheidsincidenten die zich tijdens de verslagperiode op de Westelijke Jordaanoever voordoen. De omvang, de locatie, de doelwitten en de aard van het geweld worden toegelicht. Naast de veiligheidsincidenten met dodelijke afloop ten gevolge van het optreden van de Israëliische veiligheidsdiensten komen ook incidenten aan bod waarbij joodse kolonisten fataal geweld gebruiken. Ook geweldpleging van Palestijnse militanten en burgers tegen leden van de Israëliische veiligheidsdiensten en joodse kolonisten wordt besproken. Het derde hoofdstuk licht toe op welke wijze Israëliische veiligheidsmaatregelen op de Westelijke Jordaanoever, waaronder de scheidingsmuur, de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking beknotten. De vernieling van gebouwen van Palestijnse eigenaars en de daaruit volgende ontheemding vormen de onderwerpen van het vierde en laatste hoofdstuk.

Dit document maakt gebruik van publieke bronnen, waaronder rapporten van het Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), het Amerikaanse Department of State (USDOS), International Crisis Group (ICG), Freedom House, Human Rights Watch (HRW) en Amnesty International (AI). Ook krantenartikelen uit de lokale en internationale pers werden geraadpleegd. Bijzondere aandacht gaat naar de rapportering door het Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) van de Verenigde Naties. Alle veiligheidsincidenten met dodelijke afloop die OCHA in haar *Protection of Civilians Reports* in de verslagperiode rapporteert, komen in deze COI Focus aan bod.

In dit document maakt Cedoca voor plaats- en persoonsnamen, namen van gewapende groepen en politieke partijen gebruik van de meest courante schrijfwijze uit de Engelstalige bronnen die geraadpleegd worden. Als de gangbare transliteratie in de Nederlandstalige pers hiervan afwijkt, volgt Cedoca deze transliteratie.

Palestijns gebied, 2019¹

¹ OCHA-oPt, 05/07/2019, url

1. Algemene situatie

1.1. Moderne geschiedenis

De benaming « Palestijns(e) Gebied(en) » of « Bezette Palestijns(e) gebied(en) » verwijst naar de Palestijnse gebieden die Israël bij de zesdaagse oorlog in 1967 veroverde. De Verenigde Naties hanteren, sinds 1999, steeds vaker de benaming « Bezette Palestijns(e) gebied(en) ». ² Ook de Europese Unie gebruikt deze term, ³ net zoals het Amerikaanse Department of State (USDOS). ⁴

Op een oppervlakte van 6.020 km² beslaat dit territorium de geografisch gescheiden gebieden van de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever, inclusief West-Jeruzalem. De Westelijke Jordaanoever bevindt zich ten westen van de rivier Jordaan en beslaat een oppervlakte van 5.665 km². Volgens de schattingen van het Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS) verblijven anno 2022 3.188.387 Palestijnse burgers in het gebied. ⁵

De Oslo-akkoorden tussen de Palestinian Liberation Organization (PLO) en de staat Israël resulteren in 1994 in de oprichting van de Palestijnse Autoriteit (PA), die in de Palestijnse gebieden voor een overgangperiode van vijf jaar een aantal bestuurs- en veiligheidstaken toevertrouwd krijgt. Bij Oslo II, ondertekend in Washington op 28 september 1996, wordt de Westelijke Jordaanoever in drie zones onderverdeeld, afhankelijk van de instanties die voor het burgerlijk bestuur en/of de ordehandhaving instaan. ⁶ De Westelijke Jordaanoever is volgens de Oslo-akkoorden onderverdeeld in drie gebieden: Area A (17,2%) dat onder het gezag van de PA valt, Area B (23,8%) dat onder het civiele bestuur van de PA valt en onder Israëlische veiligheidscontrole en Area C (59%) dat volledig onder Israëlisch gezag staat. ⁷

Meer bepaald is de regio als volgt opgedeeld: ⁸

- Zone A omvat de zeven grootste steden op de Westelijke Jordaanoever: Jenin, Qalqilya, Tulkarem, Nablus, Ramallah, Bethlehem en Hebron. De PA oefenen het gezag uit in deze gebieden en staan in voor de bestuurlijke handhaving en de politietaken. Het Israëlische leger behoudt zich het recht voor om militair in te grijpen in deze zone, waar zo'n vijftig procent van de bevolking van de Westelijke Jordaanoever verblijft. ⁹
- Zone B beslaat de meerderheid van de Palestijnse dorpen en steden in landelijk gebied. In deze zone, waar zo'n veertig procent van de bevolking van de Westelijke Jordaanoever verblijft, staat de PA in voor de bestuurstaken, terwijl de Israëlische autoriteiten voor de ordehandhaving instaan. ¹⁰
- Zone C, zo'n 60 % van het grondgebied van de Westelijke Jordaanoever, staat onder exclusieve controle van de Israëlische autoriteiten. De Palestijnse bevolking leeft er onder het bestuur van de Coordinator of Government Activities in the Territories (COGAT), behorend tot het Israëlische ministerie van Defensie. ¹¹

² OCHA-oPt, s.d., [url](#)

³ European Commission, s.d., [url](#)

⁴ USDOS, 20/03/2023, [url](#)

⁵ Palestinian Central Bureau of Statistics, 2022, [url](#)

⁶ Institut Medea, s.d., [url](#) ; Orient XXI, 13/09/2013, [url](#)

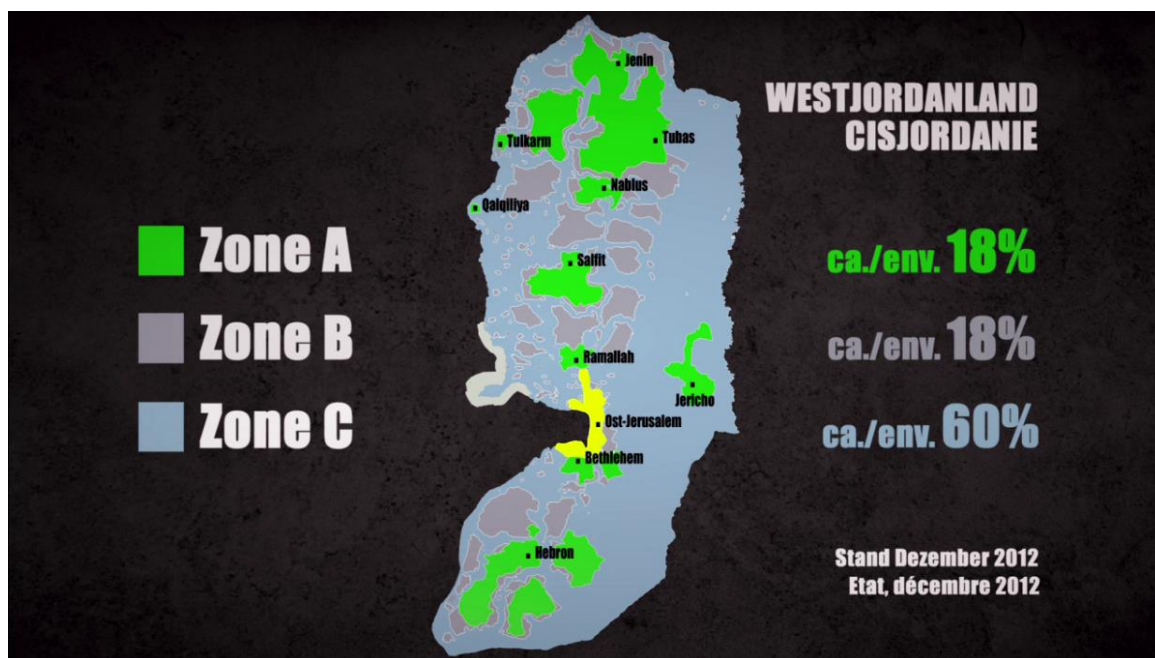
⁷ European Council on Foreign Relations (ECFR), ongedateerd, [url](#)

⁸ Arte, 17/09/2015, [url](#)

⁹ Orient XXI, 13/09/2013, [url](#)

¹⁰ Orient XXI, 13/09/2013, [url](#)

¹¹ Government of Israel, 25/05/2020, [url](#)

Zones A, B et C op de Westelijke Jordaanoever¹²

Samenwerking op veiligheidsvlak tussen de Israëlische politie- en veiligheidsdiensten en de PA maakt deel uit van de Oslo-akkoorden. De politiediensten van de PA zijn niet alleen aangesteld voor de ordehandhaving in Zone A op de Westelijke Jordaanoever, daarnaast engageert de PA zich ertoe op te treden tegen personen en organisaties die betrokken zijn bij gewelddadige acties of plannen daartoe tegen Israëlische burgers en/of ordehandhavers. De Israëlische veiligheidsdiensten ondersteunen de veiligheidsdiensten van de PA bij hun optreden tegen gewapende groepen die in de Westelijke Jordaanoever actief zijn. Deze samenwerking met de Israëlische veiligheidsdiensten levert de PA kritiek op. Onder het mom van de bewaking van de openbare orde maakt de PA de politieke oppositie monddood en boycot het verzet tegen de Israëlische bezetting, luiden deze commentaren.¹³ De Israëlische veiligheidsdiensten kennen de PA een cruciale rol toe bij het voorkomen van aanslagen op Israëlische doelwitten en juichen de samenwerking met de PA toe.¹⁴

Fatah-leider Mahmoud Abbas is sinds 2005 president van de PA. Ondanks het verlopen van zijn mandaat in 2009 blijft de hoogbejaarde Abbas in functie.¹⁵ Sinds de machtsovername van Hamas in de Gazastrook in 2007 is het Palestijns gebied op bestuurlijk en politiek vlak verdeeld. Terwijl de PA het bestuur over de zones A en B op de Westelijke Jordaanoever in handen houdt, voert Hamas het gezag in de Gazastrook.¹⁶ Binnen hun respectievelijke territoria beheren Hamas en Fatah parallelle administraties en behouden er de controle over de veiligheidsdiensten.¹⁷ Herhaaldelijk zijn de voorbije jaren verzoeningsgesprekken tussen Hamas en Fatah opgezet.¹⁸ In maart 2019 stelt president Abbas vertrouweling en partijgenoot Muhammad Shtayyeh aan als nieuwe eerste minister.¹⁹ In januari 2021 kondigt Mahmoud Abbas parlaments- en presidentiële verkiezingen aan

¹² Arte, 17/09/2015, [url](#)

¹³ Middle East Research and Information Project (MERIP), 2013, n° 269, [url](#) ; European Union Institute for Security Studies (EUISS), 05/2017, [url](#)

¹⁴ The Times of Israel, 04/09/2020, [url](#)

¹⁵ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, 30/04/2022, p. 7, [url](#) ; The Economist, 23/08/2022, [url](#)

¹⁶ BBC, 10/12/2014, [url](#)

¹⁷ HRW, 10/2018, p. 21, [url](#) ; Brookings, 25/03/2019, p.3, [url](#)

¹⁸ Hitman G., 2022, State University of New York Press

¹⁹ Al Jazeera, 10/03/2019, [url](#)

in mei en juli 2021.²⁰ Omdat Israël niet toestemt met verkiezingen in Oost-Jeruzalem stelt Abbas deze verkiezingen in april 2021 voor onbepaalde tijd weer uit.²¹ Volgens het Carnegie Endowment for International Peace vormen de interne verdeeldheid binnen Fatah en de waarschijnlijke verkiezingsoverwinning van Hamas de eigenlijke redenen voor dit uitstel.²² Volgens een peiling in september 2021 oordeelt 45 % van de bevolking in Palestijns gebied dat Hamas het politieke leiderschap in de regio toekomt, slechts 19 % opteert voor Fatah.²³

In maart 2021 opent de openbaar aanklager van het Internationaal Strafhof tot ongenoegen van Israëlische politici een onderzoek naar mogelijke oorlogsmisdaden in de Palestijnse gebieden. Naast de Gaza-oorlog van 2014, de raketaanvallen van Hamas op Israël en het optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten bij de Palestijnse protesten tegen de Israëlische blokkade van de Gazastrook in 2018 vormt ook het Israëlische nederzettingenbeleid op de Westelijke Jordaanoever het voorwerp van dit onderzoek.²⁴ In december 2022 laken de Palestijnse mensenrechtenorganisaties Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), Al-Mezan en Al-Haq in een gezamenlijke verklaring het gebrek aan vooruitgang in dit onderzoek.²⁵

In april 2021 leiden de uithuiszettingen van een aantal Palestijnse families uit de wijk Sheikh Jarrah, gelegen in Oost-Jeruzalem, tot protestacties en onrusten waarbij de Israëlische politie- en veiligheidsdiensten herhaaldelijk hardhandig optreden tegen Palestijnse manifestanten, onder meer in de wijk Sheikh Jarrah en in de omgeving van de Damascuspoort en de Al-Aqsa-moskee in Jeruzalem. Tegenbetogingen waarbij ultranationalistische joden geweld plegen tegen Palestijnen die ze op hun weg vinden, verhitten de gemoederen verder.²⁶ Gedurende de hierop volgende weken dijen de schermutselingen uit naar een aantal Israëlische steden met een gemengde bevolkingssamenstelling en de Westelijke Jordaanoever.²⁷ Nadat Hamas op 10 mei 2021 zeven raketten afvuurt op Jeruzalem, start het Israëlische leger een militair offensief in de Gazastrook, Operation Guardian of the Walls.²⁸ Dit elf dagen durende luchtoffensief vormt volgens OCHA de zwaarste escalatie van geweld in de regio sinds 2014.²⁹ Verdere raketaanvallen vanuit Gaza op Israëlisch grondgebied kosten elf Israëlische burgers het leven en verwonden honderden anderen, de luchtbombardementen van het Israëlische leger kosten 119 Palestijnse burgers het leven en verwonden meer dan 2.200 anderen.³⁰ De infrastructurele schade in de Gazastrook loopt op tot 1.255 vernielde woningen, 918 onbewoonbaar verklaarde woningen en lichte schade aan 50.000 andere woningen,³¹ waardoor eind juli 2021 nog steeds 8.220 Gazaanse burgers bij naasten of op een ander adres verblijven.³² Tal van scholen, ziekenhuizen, handelszaken, waterzuiveringsinstallaties en elektriciteitslijnen worden getroffen.³³ Ook op de Westelijke Jordaanoever gaan solidariteitsacties en betogingen door en lopen de spanningen op.³⁴ Op 14 mei 2021 vinden op tientallen locaties op de Westelijke Jordaanoever protesten plaats.³⁵ Bij het optreden van het Israëlische leger en de veiligheidsdiensten tegen deze demonstraties, raken op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem honderden manifestanten gewond en komen tien Palestijnen om

²⁰ The New York Times, 15/01/2021, [url](#)

²¹ The New York Times, 29/04/2021, [url](#)

²² Carnegie Endowment for International Peace, 11/05/2021, [url](#)

²³ The Jerusalem Post, 24/09/2021, [url](#)

²⁴ De Standaard, 03/03/2021, [url](#)

²⁵ PCHR, 06/12/2022, [url](#)

²⁶ ICG, USMEP, 10/08/2021, pp. 3-5, [url](#); BBC, 23/04/2021, [url](#); OCHA-oPt, 30/04/2021, [url](#)

²⁷ ICG, USMEP, 10/08/2021, [url](#)

²⁸ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.6, [url](#)

²⁹ OCHA-oPt, 06/06/2021, [url](#)

³⁰ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

³¹ OCHA-oPt, 08/07/2021, [url](#)

³² OCHA-oPt, 30/07/2021, [url](#)

³³ OCHA-oPt, 08/07/2021, [url](#)

³⁴ OCHA-oPt, 30/04/2021, [url](#)

³⁵ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.12, [url](#)

het leven, het hoogste aantal dodelijke slachtoffers sinds OCHA in 2005 het geweld in de regio monitort.³⁶ In Palestijnse dorpen en steden in Zone C- gebied staat de plaatselijke bevolking bloot aan geweldpleging van de kant van de bewoners van joodse nederzettingen die zich in de regio vestigden.³⁷ Op 18 mei 2021 zetten Palestijnse activisten uit Sheikh Jarrah een algemene staking op die ook op de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en Israël navolging vindt.³⁸ In Ramallah, Hebron, Bethlehem, Nablus en Tulkarem raken demonstranten slaags met het Israëlische leger.³⁹ Op bemiddeling van Egypte en de Verenigde Staten sluiten Israël en Hamas op 21 mei 2021 een wapenstilstand.⁴⁰

De Israëlische eerste minister Naftali Bennett, die op 13 juni 2021 Benjamin Netanyahu opvolgt, spreekt zich uit voor nauwere economische samenwerking met de PA.⁴¹ Ondanks haar afwijzing van het vredesproces en de totstandkoming van een onafhankelijke Palestijnse staat stelt de regering-Bennett zich volgens The New York Times meer coöperatief op ten aanzien van de PA dan de regering-Netanyahu. Zo krijgen duizenden Palestijnen zonder enige legale status op de Westelijke Jordaanoever verblijfsrecht in de regio en wordt de constructie van een duizendtal Palestijnse woningen in door Israël gecontroleerd gebied op de Westelijke Jordaanoever toegestaan. Daarenboven stijgt de quota van Palestijnen die toegestaan wordt om in Israël te werken met 15.000 personen. Ook krijgen de veiligheidsdiensten van de PA op de Westelijke Jordaanoever meer handelingsvrijheid en vermindert het Israëlische leger het aantal veiligheidsoperaties in Zone A-gebied.⁴²

Volgens OCHA neemt het aantal Palestijnse slachtoffers op de Westelijke Jordaanoever in 2021 aanzienlijk toe in vergelijking met 2020. Zo registreert OCHA in 2021 78 dodelijke slachtoffers en 15.525 gewonden ten gevolge van het optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten op de Westelijke Jordaanoever, terwijl het slachtofferaantal in 2020 tot 24 doden en 2.558 gewonden beperkt bleef. Ook belaging en geweld van de kant van de bewoners van de joodse nederzettingen ten aanzien van de Palestijnse bevolking op de Westelijke Jordaanoever neemt in 2021 toe.⁴³

1.2. Recente ontwikkelingen (Januari 2022 - Maart 2023)

In februari 2022 publiceert Amnesty International *Israel's apartheid against Palestinians: Cruel system of domination and crime against humanity*.⁴⁴ In dit spraakmakende rapport concludeert Amnesty International, in navolging van de voormalige rapporteur van de VN-commissie voor de mensenrechten John Dugard,⁴⁵ de Israëlische mensenrechtenorganisaties Yesh Din en B'Tselem en Human Rights Watch,⁴⁶ dat Israël de joodse dominantie in de regio in stand houdt door een geïnstitutionaliseerd systeem van onderdrukking van de Palestijnse bevolking,⁴⁷ dat aan de internationaalrechtelijke definitie van apartheid beantwoordt.⁴⁸ Volgens AI onderdrukt Israël op het eigen grondgebied en in de bezette Palestijnse gebieden via discriminerende wetten, maatregelen

³⁶ OCHA-oPt, 06/06/2021, [url](#)

³⁷ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.14, [url](#)

³⁸ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.13, [url](#) ; AI, 02/2022, p. 11, [url](#)

³⁹ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.13, [url](#)

⁴⁰ ICG, USMEP, 10/08/2021, p.14, [url](#)

⁴¹ AI-Monitor, 15/09/2021, [url](#)

⁴² The New York Times, 30/09/2021, [url](#)

⁴³ OCHA-oPt, 15/01/2022, [url](#)

⁴⁴ AI, 02/2022, [url](#)

⁴⁵ BBC News, 23/02/2007, [url](#)

⁴⁶ In april 2021 publiceert HRW *A Threshold crossed – Israeli authorities and the crimes of apartheid and persecution*. Volgens dit rapport maakt Israël zich schuldig aan 'apartheid' in zijn beleid tegenover de Arabieren op zijn grondgebied en de Palestijnen in de bezette gebieden. (zie HRW, 27/04/2021, [url](#))

⁴⁷ AI, 02/2022, pp. 33-35, [url](#)

⁴⁸ AI, 02/2022, pp. 13-14, p. 59, [url](#)

en praktijken systematisch elementaire rechten van de Palestijnse bevolking.⁴⁹ AI verduidelijkt dat de impact van dit systeem van dominantie en onderdrukking verschilt in de verschillende, moedwillig van elkaar gescheiden enclaves waar de Palestijnse bevolking verblijft. Weliswaar worden de rechten van de Palestijnen in Israël, Oost-Jeruzalem, de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook op verschillende wijze geschonden, de instandhouding van de joodse hegemonie in de regio geldt als het uiteindelijke doel in elk van de gebieden waar Israël controle uitoefent.⁵⁰ Ondanks de oprichting van de PA gelden op de Westelijke Jordaanoever meer dan 1.800 door Israël uitgevaardigde militaire verordeningen die alle aspecten van het leven van de plaatselijke bevolking beheersen en die gehandhaafd worden door militaire rechtbanken die niet aan internationale standaarden beantwoorden. Dit systeem perkt onder meer het vermogen in om in zijn of haar levensonderhoud te voorzien, zich vrij te verplaatsen en politieke activiteiten te ontplooiën.⁵¹ Nog voor de publicatie van het rapport wijst de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Yair Lapid de conclusies van het rapport af.⁵² De Speciaal Rapporteur over de situatie van de mensenrechten in de sinds 1967 door Israël bezette gebieden, Michael Lynk, onderschrijft in maart 2022 het gebruik van de term apartheid.⁵³ De Amerikaanse president Joe Biden verklaart in juli 2022 niet in te stemmen met het gebruik van de term apartheid.⁵⁴ Ook Josep Borrell, de Hoge Vertegenwoordiger van de EU voor Buitenlandse Zaken, noemt het gebruik van de term apartheid ongepast.⁵⁵

Op 4 mei 2022 wijst het Israëlische Hooggerechtshof de petitie tegen uitzetting van de 1.200 bewoners van Masafer Yatta, gelegen ten zuiden van Hebron, definitief af. De locatie is bestemd als een trainingsite voor het Israëlische leger.⁵⁶ Volgens Reuters houdt de uitvoering van dit vonnis, waartegen de Verenigde Naties en de Europese Unie zich uitspreken, de omvangrijkste gedwongen verwijdering van Palestijnse inwoners van de Westelijke Jordaanoever in sinds 1967.⁵⁷ Het Israëlische leger informeert de bewoners van Masafer Yatta begin januari 2023 dat hun gedwongen verwijdering eendaags kan gebeuren.⁵⁸ Tijdens de verslagperiode van dit rapport blijft dit dreigement onuitgevoerd.⁵⁹

Op 11 mei 2022 komt Shireen Abu Akleh, journaliste bij Al Jazeera, om het leven terwijl ze verslag brengt van een Israëlische veiligheidsoperatie in Jenin.⁶⁰ Al Jazeera legt de verantwoordelijkheid voor haar dood bij het Israëlische leger.⁶¹ Amerikaans onderzoek naar het overlijden van de journaliste wijst uit dat het dodelijke schot vermoedelijk vanuit Israëlische posities afgevuurd werd maar ziet geen reden om aan te nemen dat er crimineel opzet in het spel was.⁶² Volgens een documentaire van Al Jazeera van december 2022 is de journaliste allerm minst een toevallig slachtoffer in een vuurgevecht maar worden zij en haar collega's doelbewust onder vuur genomen door Israëlische soldaten.⁶³

⁴⁹ De Standaard, 01/02/2022, [url](#)

⁵⁰ AI, 02/2022, pp. 11-12, pp. 29-30, [url](#)

⁵¹ AI, 02/2022, pp. 17-18, [url](#)

⁵² Business Standard, 07/02/2022, [url](#)

⁵³ United Nations, 25/03/2022, [url](#)

⁵⁴ The Hill, 13/07/2022, [url](#)

⁵⁵ HRW, 09/02/2023, [url](#) ; Haaretz, 16/01/2023, [url](#)

⁵⁶ OHCHR, 16/05/2022, [url](#)

⁵⁷ Reuters, 12/06/2022, [url](#)

⁵⁸ Al Jazeera, 04/01/2023, [url](#)

⁵⁹ MSF, 03/04/2023, [url](#)

⁶⁰ The Guardian, 21/03/2023, [url](#)

⁶¹ De Standaard, 23/05/2022, [url](#)

⁶² De Standaard, 04/07/2022, [url](#)

⁶³ The Guardian, 04/12/2022, [url](#)

Eind mei 2022 benoemt Mahmoud Abbas vertrouwing Hussein al-Sheikh tot secretaris-generaal van het uitvoerend comité van de PLO. Al-Sheikh is de minister voor Burgerzaken van de PA en staat onder meer in voor de coördinatie van veiligheidsafspraken met Israël.⁶⁴

Op 21 juni 2022 kondigt de Israëlische eerste minister Naftali Bennett de ontbinding van de Knesset aan. Na het overlopen van een aantal parlementsleden naar de oppositie heeft zijn regering geen meerderheid meer. De verlenging van de 'noodwet' voor de Israëlische kolonisten in Palestijns gebied, die bepaalt dat kolonisten (anders dan Palestijnen) onder Israëlisch burgerlijk recht vallen, vormt het ultieme struikelblok voor de regering-Bennett. Minister van Buitenlandse Zaken Yair Lapid wordt als overgangspremier aangesteld.⁶⁵

Op 18 augustus 2022 voeren de Israëlische veiligheidsdiensten raids uit op de kantoren van zeven op de Westelijke Jordaanoever gevestigde mensenrechtenorganisaties. Onder meer bij de internationaal gerenommeerde mensenrechtenorganisaties al-Haq en Addameer nemen Israëlische militairen eigendommen in beslag en verzegelen de toegangsdeuren. De Israëlische autoriteiten betichten deze mensenrechtenorganisaties van steunverlening aan het Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP)⁶⁶ en bestempelen hen als terroristische organisaties.⁶⁷

In september 2022 rapporteert Al Jazeera haast dagelijkse invallen van het Israëlische leger in Jenin en Nablus. Deze militaire campagne, gevoerd onder de naam Break the wave, is erop gericht het in toenemende mate georganiseerde verzet van de Palestijnse bevolking in beide steden te breken. In Jenin bekampt het Israëlische leger de Jenin Brigades, een gewapende groep die onder meer Israëlische controleposten onder vuur neemt en gewapend weerwerk biedt bij invallen van de Israëlische veiligheidsdiensten.⁶⁸ Volgens Al-Monitor zijn de Jenin Brigades opgericht in september 2021, na de ontsnapping van vijf leden van Islamic Jihad uit de Israëlische Gilboa-gevangenis.⁶⁹ In mei 2022 kondigen de Al-Quds Brigades (de gewapende arm van Islamic Jihad) de oprichting van de Nablus Brigade en de Tulkarm Brigade aan.⁷⁰ Al-Monitor geeft aan dat de Al Quds Brigades het voortouw nemen bij de oprichting van deze gewapende groepen maar dat coördinatie met andere Palestijnse facties mogelijk is, zoals ook in Jenin het geval is.⁷¹ De Jenin, Nablus en Tulkarm Brigades staan onder lokaal leiderschap en ontberen volgens Al-Monitor vooralsnog militaire slagkracht.⁷² In juni 2022 wordt volgens Al Jazeera ook de Tubas Brigade opgericht.⁷³ Volgens Le Monde zijn de Jenin Brigades anno 2023 nog steeds samengesteld uit leden van verschillende plaatselijke gewapende facties.⁷⁴

Op 13 oktober 2022 sluiten Fatah en Hamas een verzoeningsakkoord in Algiers en kondigen parlementaire en presidentsverkiezingen in Palestijns gebied aan in oktober 2023.⁷⁵

De rechts-conservatieve Likoed-partij wint op 1 november 2022 de Israëlische parlementsverkiezingen. Met de steun van de rechts-religieuze partijen Joodse Kracht en Religieuze Zionisten kan Benjamin Netanyahu opnieuw premier van Israël worden.⁷⁶ Eind december 2022 wordt de regering Netanjahu ingezworen, met de herhaaldelijk voor racisme veroordeelde Itamar Ben-Gvir als minister van Nationale Veiligheid en de radicale kolonist Bezalel Smotrich als minister voor

⁶⁴ Haaretz, 26/05/2022, [url](#)

⁶⁵ The New York Times, 21/06/2022, [url](#)

⁶⁶ The Guardian, 18/08/2022, [url](#)

⁶⁷ The New York Times, 22/10/2021, [url](#)

⁶⁸ Al Jazeera, 13/09/2022, [url](#)

⁶⁹ Al-Monitor, 01/06/2022, [url](#)

⁷⁰ Al-Monitor, 01/06/2022, [url](#)

⁷¹ Al-Monitor, 01/06/2022, [url](#)

⁷² Al-Monitor, 01/06/2022, [url](#)

⁷³ Al Jazeera, 13/09/2022, [url](#)

⁷⁴ Le Monde, 27/01/2023, [url](#)

⁷⁵ Al-Monitor, 13/10/2022, [url](#)

⁷⁶ The New York Times, 03/11/2022, [url](#) ; The New York Times, 02/11/2022, [url](#)

Financiën met bijkomende bevoegdheden voor het civiele bestuur van de bezette Palestijnse Gebieden.⁷⁷ De regeringsverklaring kondigt kolonisatie in 'alle delen van het land van Israël'⁷⁸ aan, meer bepaald in Galilea, de Golan, Judea en Samaria. De PA spreekt van een 'existentiële bedreiging van het Palestijnse volk'.⁷⁹ Het bezoek van Ben-Givir aan de Tempelberg op 3 januari 2023 is volgens de PA 'een schaamteloze provocatie'.⁸⁰

Op 13 februari 2023 kondigt de Israëlische overheid de legalisering van negen nederzettingen van kolonisten op de Westelijke Jordaanoever aan. Volgens het kabinet van eerste minister Netanyahu is deze maatregel een reactie op recent terreurgeweld in Jeruzalem.⁸¹

Op 26 februari 2023 bestormen honderden Israëlische kolonisten het Palestijnse stadje Huwwara, gelegen nabij Nablus. Eén Palestijnse man wordt daarbij doodgeschoten, 98 anderen raken gewond. Minstens 15 Palestijnse huizen en 25 auto's gaan in vlammen op. Ondanks de aankondiging van deze stormloop op sociale media geeft het Israëlische leger verstek en laat de daders hun gang gaan. De stormloop op Huwwara is een wraakactie voor de moord op twee Israëlische broers wiens auto in de vroege ochtend van 26 februari 2023 beschoten wordt op een plaatselijke autoweg.⁸²

Sinds januari 2023 gaan in verschillende Israëlische steden nagenoeg wekelijks protestmanifestaties door tegen de geplande justitiehervorming van de regering Netanyahu. Bij deze ongeziene protestgolf, die op sommige momenten honderdduizenden demonstranten op de been brengt, kanten de deelnemers zich onder meer tegen de geplande inperking van de toezichhoudende rol van het Hooggerechtshof.⁸³ Op 27 maart 2023 stelt Netanyahu onder toenemende binnenlandse en buitenlandse druk de hervorming van het rechtstelsel uit.⁸⁴

2. Veiligheidsincidenten

2.1. De omvang van het geweld

De geraadpleegde bronnen wijzen op een stijging van het aantal veiligheidsincidenten op de Westelijke Jordaanoever in 2022 en begin 2023. Vooral het aantal doden bij interventies van het Israëlische leger en/of andere veiligheidsdiensten neemt toe. OCHA registreert sinds 2008 het aantal dodelijke en gewonde slachtoffers ten gevolge van geweldfeiten in Palestijns gebied en Israël. De geregistreerde data wijzen uit dat 2022 het dodelijkste jaar is op de Westelijke Jordaanoever sinds het begin van de tellingen. In 2022 registreert OCHA 154 dodelijke slachtoffers op de Westelijke Jordaanoever, in 2021 zijn dat er 84, in 2020 24. In de periode van 1 januari 2023 tot 12 maart 2023 registreert OCHA 80 Palestijnse doden op de Westelijke Jordaanoever.⁸⁵

⁷⁷ De Standaard, 29/12/2022, [url](#)

⁷⁸ 'Het land van Israël' is een bijbels begrip dat Israëlisch grondgebied en de bezette Westelijke Jordaanoever omvat. Het gebruik van de term gaat in tegen een mogelijke tweestatenoplossing van het Israëlisch-Palestijnse conflict.

⁷⁹ De Standaard, 30/12/2022, [url](#)

⁸⁰ The Guardian, 03/01/2023, [url](#); The Economist, 03/01/2023, [url](#)

⁸¹ Al Jazeera, 13/02/2023, [url](#)

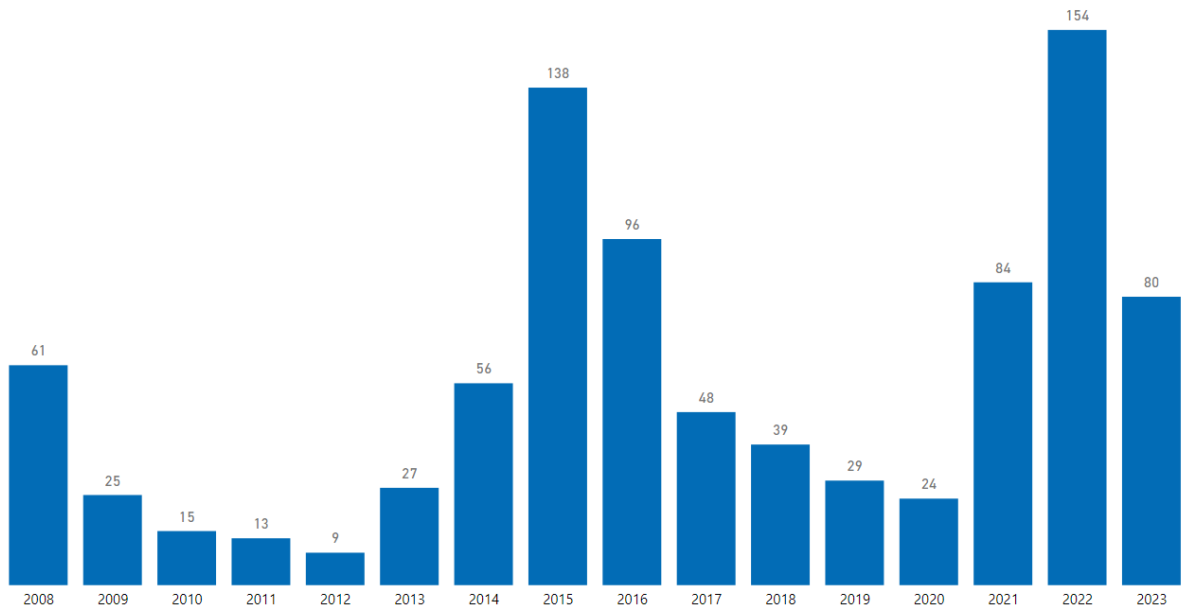
⁸² The New York Times, 27/02/2023, [url](#); De Standaard, 28/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

⁸³ De Standaard, 23/01/2023, [url](#); The Guardian, 27/03/2023, [url](#)

⁸⁴ The New York Times, 27/03/2023, [url](#); The Economist, 27/03/2023, [url](#); The Economist, 30/03/2023, [url](#)

⁸⁵ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

< Back to report | FATALITIES BY YEAR

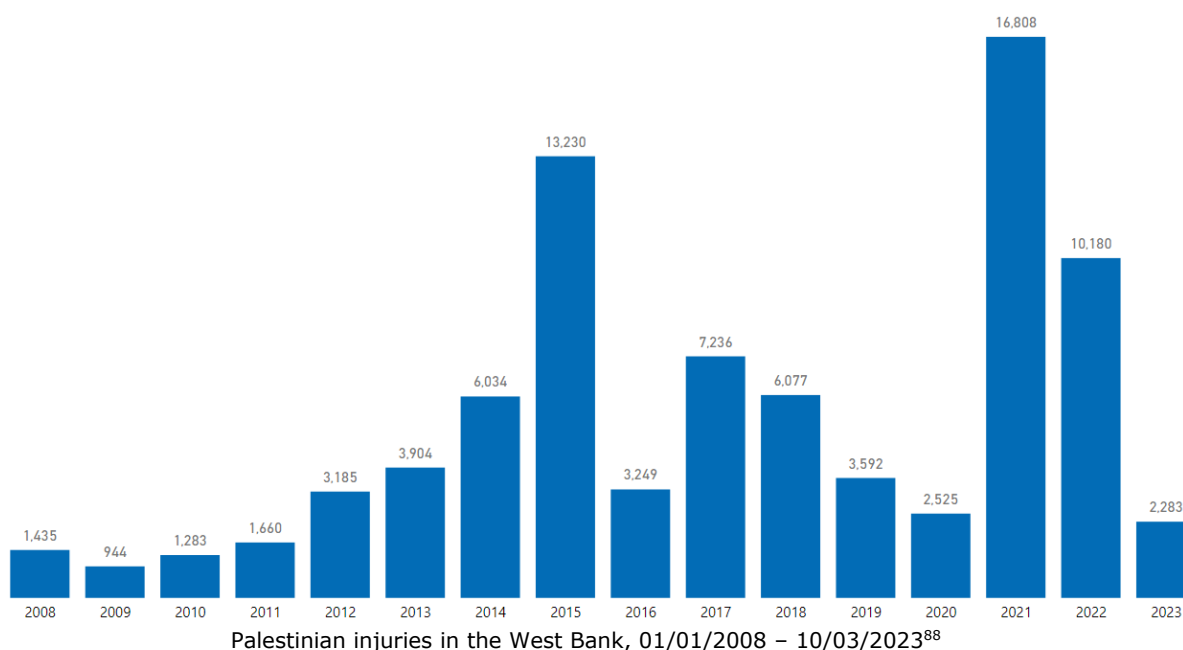
Palestinian fatalities in the West Bank, 01/01/2008 – 12/03/2023⁸⁶

In 2022 registreert OCHA 10.180 Palestijnse gewonden op de Westelijke Jordanoever, in vergelijking met 16.808 in 2021 en 2.525 in 2020. In de periode van 1 januari 2023 tot 10 maart 2023 registreert OCHA 2.283 Palestijnse gewonden op de Westelijke Jordanoever.⁸⁷ Het valt op dat het aantal gewonden in 2022 afneemt in vergelijking met 2021, terwijl het aantal dodelijke slachtoffers in deze periode aanzienlijk toeneemt.

⁸⁶ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

⁸⁷ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

< Back to report | INJURIES BY YEAR

De mensenrechtenraad van de Verenigde Naties rapporteert een verslechtering van de mensenrechtensituatie in Palestijns gebied in de periode 1 november 2021 – 31 oktober 2022, in het bijzonder in het noorden van de Westelijke Jordaanoever. Het aantal Palestijnen dat omkomt bij veiligheidsincidenten in de Westelijke Jordaanoever neemt aanzienlijk toe, net zoals het aantal Israëlische slachtoffers. Tijdens de verslagperiode van 1 november 2021 tot 31 oktober 2022 meldt de mensenrechtenraad 131 doden en 9.904 gewonden bij interventies van de Israëlische veiligheidsdiensten op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem). De meerderheid van de slachtoffers valt er in de noordelijke provincies Jenin en Nablus.⁸⁹ Bijna de helft (65) van de dodelijke slachtoffers komt om bij confrontaties met de Israëlische veiligheidsdiensten of bij aanvallen of pogingen daartoe op deze veiligheidsdiensten.⁹⁰ De inzet van zwaar wapentuig door de Israëlische veiligheidsdiensten in dicht bevolkte gebieden stelt niet betrokken Palestijnse burgers, inclusief kinderen, bloot aan dodelijk geweld.⁹¹ Naast het endemische, ongecontroleerde gebruik van vuurwapens door de Israëlische veiligheidsdiensten, neemt ook het aantal arbitraire aanhoudingen op de Westelijke Jordaanoever toe. Collectieve bestraffing⁹² en de inperking van de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging zijn in de loop van 2022 couranter geworden.⁹³ Ook geweld van de kant van kolonisten op de Westelijke Jordaanoever houdt aan tijdens de verslagperiode, met twee tot vier dodelijke slachtoffers en 248 gewonden tot gevolg.⁹⁴

Human Rights Watch rapporteert een toenemend aantal Israëlische veiligheidsoperaties op de Westelijke Jordaanoever in 2022, vooral nadat Palestijnse militanten in maart 2022 verschillende

⁸⁸ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

⁸⁹ HRC, 13/02/2023, p. 2, [url](#),

⁹⁰ HRC 13/02/2023, p. 5, [url](#)

⁹¹ HRC, 13/02/2023, p. 5, [url](#)

⁹² In het jaarrapport van 2022 omschrijft Amnesty International onder meer de blokkade van Gaza, de inperking van de bewegingsvrijheid op de Westelijke Jordaanoever en de intrekking van de werkvergunning van 2.500 Palestijnse burgers als vormen van collectieve bestraffing. (zie AI, 27/03/2023, [url](#)) PCHR duidt ook de vernieling van de familiewoonst van de plegers van geweld op Israëlische doelwitten als een vorm van collectieve bestraffing. (zie PCHR, 23/02/2023, [url](#))

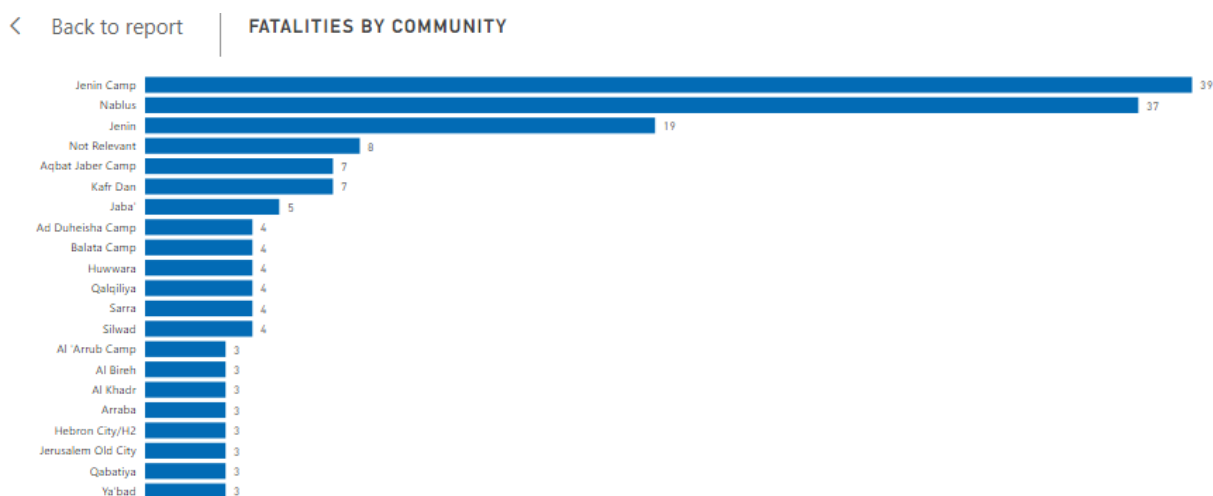
⁹³ HRC, 13/02/2023, p. 16, [url](#)

⁹⁴ HRC, 13/02/2023, p. 2, [url](#)

aanvallen plegen in Israël. Het aantal dodelijke slachtoffers (147 in de periode van 1 januari 2022 tot 21 december 2022) bereikt het hoogste cijfer sinds 2005.⁹⁵

2.2. De locatie van het geweld

Volgens de verslaggeving van OCHA komen in de periode van 1 januari 2022 tot 12 maart 2023 234 Palestijnen om bij veiligheidsincidenten op de Westelijke Jordaanoever. Vooral in het vluchtelingenkamp van Jenin (39), het gouvernement Nablus (37) en het gouvernement Jenin (19) vallen dodelijke slachtoffers.⁹⁶ De overgrote meerderheid van deze dodelijke slachtoffers (226) komt om nadat ze met *live ammunition* neergeschoten worden.⁹⁷

Fatalities by community in the West Bank, 01/01/2022 – 12/03/2023⁹⁸

In de periode van 1 januari 2022 tot 10 maart 2023 vallen volgens OCHA 12.463 gewonden aan Palestijnse kant bij veiligheidsincidenten op de Westelijke Jordaanoever. De overgrote meerderheid van deze gewonden (8.659) betreft personen die bedwelmd raken door het gebruik van traangas door de Israëlische veiligheidsdiensten. Daarnaast raken in deze periode aanzienlijke aantallen Palestijnen gewond nadat ze getroffen worden door rubberkogels (1.712) of '*live ammunition*' (1.034). Honderden Palestijnen zijn het slachtoffer van fysieke aanvallen (456).⁹⁹ Vooral in Kafr Qaddum (1.854), Nablus (1.646), Beita (1.642), Beit Dajan (1.114) en Huwwara (855) vallen vele gewonden of gekwetsten.¹⁰⁰

⁹⁵ HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁹⁶ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

⁹⁷ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

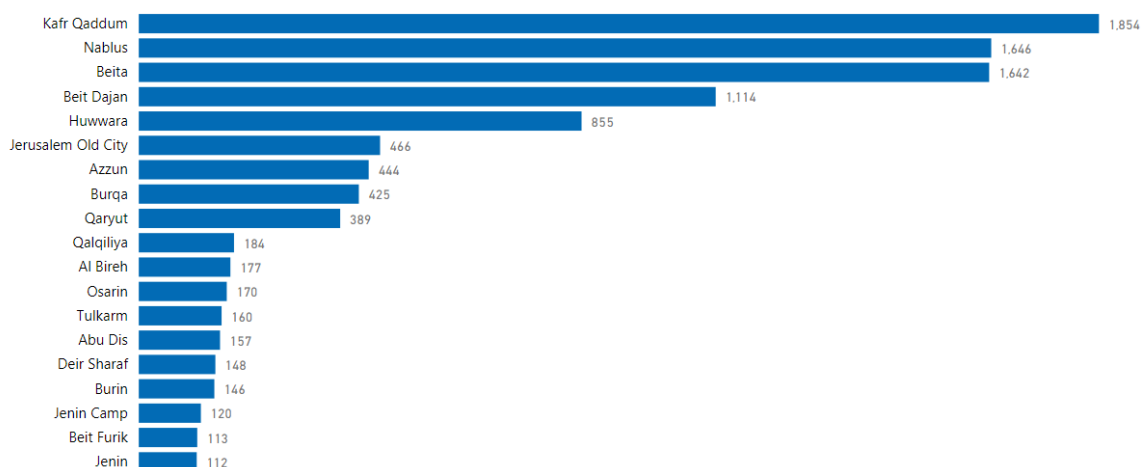
⁹⁸ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

⁹⁹ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁰ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

< Back to report

INJURIES BY COMMUNITY

Injuries by community in the West Bank, 01/01/2022 – 10/03/2023¹⁰¹

2.3. De doelwitten van het geweld

Van de 234 dodelijke slachtoffers aan Palestijnse kant die OCHA in de periode van 1 januari 2022 tot 12 maart 2023 rapporteert op de Westelijke Jordaanoever vormen volwassen mannen (176) de overgrote meerderheid. Daarnaast komen vijftig minderjarige jongens, zes volwassen vrouwen en één minderjarig meisje om.¹⁰² Liefst 102 van de dodelijke slachtoffers aan Palestijnse kant komen om bij search-and-arrest veiligheidsoperaties. Bij incidenten met Israëlische kolonisten komen 21 Palestijnen om in de periode van 1 januari 2022 tot 12 maart 2023.¹⁰³

OCHA registreert 231 van de 234 dodelijke slachtoffers in de periode van 1 januari 2022 tot 12 maart 2023 als burgers. Slechts twee van de 234 dodelijke slachtoffers identificeert OCHA als leden van een gewapende groep. Van één dodelijk slachtoffer is deze classificatie betwist.¹⁰⁴ OCHA verduidelijkt dat de geregistreerde slachtoffers als burger aangemerkt worden tenzij ze deel uitmaken van de veiligheidsdiensten (inclusief de politie) of een gevechtsfunctie bij een gewapende groep innemen.¹⁰⁵ De classificatie van een slachtoffer als burger houdt geen beoordeling in van de legaliteit van het optreden van de verantwoordelijke veiligheidsdiensten of mogelijke andere daders, voegt OCHA toe.¹⁰⁶

Meermaals omschrijft OCHA geregistreerde dodelijke slachtoffers uitdrukkelijk als passanten bij de gerapporteerde veiligheidsincidenten.¹⁰⁷ De precieze rol van de dodelijke slachtoffers bij de aangehaalde veiligheidsincidenten valt echter niet altijd op te maken uit de berichtgeving van OCHA. Wanneer er sprake is van een vuurgevecht, bijvoorbeeld in het kader van een search-and-arrest veiligheidsoperatie, is doorgaans niet duidelijk of de slachtoffers daarin een actieve of een passieve rol spelen.

¹⁰¹ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰² OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰³ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁴ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁵ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁶ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁷ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#) ; The New York Times, 01/03/2023, [url](#)

Van meer dan de helft van de 12.467 gewonden aan Palestijnse kant in de periode van 1 januari 2022 tot 10 maart 2023 is het geslacht of de leeftijd niet geregistreerd. Van de slachtoffers waarvan deze gegevens wel bekend zijn, is de meerderheid volwassen mannen (4.329). Ook aanzienlijke aantallen minderjarige jongens (1.220) en vrouwen (289) raken gewond.¹⁰⁸ OCHA verduidelijkt dat de overgrote meerderheid van deze slachtoffers (12.096) gewond raken ten gevolge van het optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten. In 366 gevallen veroorzaken Israëlische burgers of kolonisten de blessures.¹⁰⁹

2.4. De aard van het geweld

2.4.1. Optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten

De meerderheid van het gerapporteerde geweld op de Westelijke Jordaanoever doet zich voor bij veiligheidsoperaties door de Israëlische veiligheidsdiensten en de confrontaties met Palestijnse militanten en/of burgers die hierbij ontstaan. Veiligheidsoperaties door het Israëlische leger, veiligheids- en/of inlichtingendiensten resulteren regelmatig in het gebruik van dodelijk geweld door Israëlische soldaten en/of agenten. Naast weerspannige burgers en leden van gewapende groepen komen hierbij soms ook toevallige voorbijgangers om het leven.¹¹⁰ Tal van de interventies van de Israëlische veiligheidsdiensten doen zich in de periode van januari 2022 – maart 2023 voor in Nablus¹¹¹ en Jenin¹¹². Vooral in het vluchtelingenkamp van Jenin worden regelmatig Israëlische interventies met dodelijke afloop gerapporteerd.¹¹³

In het bijzonder bij zogeheten search-and-arrest veiligheidsoperaties vallen in de verslagperiode herhaaldelijk slachtoffers. OCHA rapporteert dat het Israëlische leger in 2022 3.437 search-and-arrest veiligheidsoperaties uitvoert op de Westelijke Jordaanoever, een lichte daling ten opzichte van 2021 toen 3.451 search-and-arrest veiligheidsoperaties plaats vonden. In de periode van 1 januari 2023 tot 13 maart 2023 registreert OCHA 857 search-and-arrest veiligheidsoperaties op de Westelijke Jordaanoever.¹¹⁴ Ook het optreden tegen de nieuw opgerichte Palestijnse verzetsorganisatie Lions' Den leidt tot dodelijk geweld in Nablus.¹¹⁵ Bij de oproer die ontstaat bij de bezoeken van Israëlische kolonisten aan de tombe van Jozef (een heiligdom in Nablus) gebruiken

¹⁰⁸ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹⁰⁹ OCHA-oPt, s.d., [url](#)

¹¹⁰ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#) ; The New York Times, 01/03/2023, [url](#)

¹¹¹ OCHA-oPt, 15/01/2022, [url](#); OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 05/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 05/08/2022, [url](#); Al Jazeera, 09/08/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹¹² OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/07/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#); OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹¹³ OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#); The Guardian, 31/03/2022, [url](#); The Guardian, 29/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#); Al Jazeera, 28/09/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); Reuters, 27/01/2023, [url](#) ; Le Monde, 27/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹¹⁴ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹¹⁵ Al Jazeera, 26/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); Al Jazeera, 11/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); Al Jazeera, 25/10/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); Al-Monitor, 25/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); The New York Times, 22/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#); The New York Times, 01/03/2023, [url](#); OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

Israëlische soldaten herhaaldelijk geweld tegen Palestijnen die zich tegen deze bezoeken verzetten, met verschillende dodelijke slachtoffers tot gevolg.¹¹⁶

Veiligheidsincidenten met dodelijke afloop bij het optreden van de Israëlische veiligheidsdiensten (Januari 2022 – Maart 2023):

Nablus

- Bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het Balata-vluchtelingenkamp in Nablus komt het op 6 januari 2022 tot een vuurgevecht waarbij een Palestijnse jongeman omkomt.¹¹⁷
- Een Palestijnse man komt om het leven nadat hij op 2 maart 2022 neergeschoten wordt door Israëlische troepen nabij Burqa (Nablus).¹¹⁸
- In het Balata-vluchtelingenkamp (Nablus) opent een Palestijnse zestienjarige jongen op 15 maart 2022 het vuur op Israëlische militairen die er een andere bewoner van het vluchtelingenkamp arresteren. De soldaten schieten de jongen dood, twee anderen raken gewond.¹¹⁹
- Op 24 juli 2022 ontstaat in het oude stadsdeel van Nablus een vuurgevecht tussen Israëlische troepen en gewapende Palestijnse mannen. Twee Palestijnen komen daarbij om, 19 anderen raken gewond.¹²⁰
- Een Palestijnse man met een mentale handicap komt op 26 juli 2022 om het leven nadat Israëlische soldaten hem neerschieten bij de Huwwara-controlepost in Nablus. Volgens het Israëlische leger gaf de man geen gehoor aan waarschuwingsschoten. Volgens een ooggetuige stapte de man weg van de soldaten op het moment dat hij neergeschoten werd.¹²¹
- Bij een inval van het Israëlische leger in Nablus op de vroege ochtend van 9 augustus 2022 komen drie Palestijnse mannen om het leven, waaronder een commandant van de Al-Aqsa-martelarenbrigades. Zestig anderen raken bij het ontstane vuurgevecht gewond. Bij protesten tegen deze grootschalige inval komt een zestienjarige Palestijnse jongen om het leven en raken 110 anderen gewond.¹²²
- Op 5 oktober 2022 komt het tot een vuurgevecht bij een inval van Israëlische soldaten in Deir Al Hatab (Nablus). Een gewapende Palestijnse man komt om, 52 anderen raken gewond.¹²³
- Op 23 november 2022 komt een Palestijnse man om het leven tijdens een vuurgevecht met Israëlische soldaten in Nablus.¹²⁴
- Op 2 december 2022 doden agenten van de Border Police een Palestijnse man in Huwwara (Nablus). Aanvankelijk was het slachtoffer betrokken bij een woordenwisseling met een Israëlische kolonist en werd daarbij een eerste keer neergeschoten.¹²⁵

¹¹⁶ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

¹¹⁷ OCHA-oPt, 15/01/2022, [url](#)

¹¹⁸ OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#)

¹¹⁹ OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#)

¹²⁰ OCHA-oPt, 05/08/2022, [url](#)

¹²¹ OCHA-oPt, 05/08/2022, [url](#)

¹²² Al Jazeera, 09/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#)

¹²³ OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#)

¹²⁴ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹²⁵ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

- Op 11 januari 2023 komt een Palestijnse man om bij een vuurgevecht na een Israëliëse legeroperatie in het Balata vluchtelingenkamp (Nablus).¹²⁶
- Bij een inval van Israëliëse troepen in Nablus op 13 februari 2023 ontstaat een vuurgevecht waarbij één omstander geraakt wordt en omkomt. Tachtig anderen raken gewond, waarvan er twee worden opgepakt.¹²⁷
- Op 6 februari 2023 komt een Palestijnse minderjarige om het leven wanneer Israëliëse soldaten met scherp schieten tijdens een inval in Nablus.¹²⁸
- Op 12 maart 2023 openen Israëliëse troepen nabij het dorp Sarra (Nablus) het vuur op een voertuig en komen drie Palestijnen om. Volgens het Israëliëse leger beschoten de slachtoffers een Israëliëse legerpost.¹²⁹

Nablus (optreden van de veiligheidsdiensten tegen Lions' Den)

In de loop van 2022 doet de gewapende Palestijnse groep Lions' Den van zich spreken op de Westelijke Jordaanoever. Al Jazeera licht toe dat Lions' Den in 2022 in Nablus opgericht is en bestaat uit jonge mannen die individuele banden hebben met de traditionele Palestijnse partijen Fatah, Hamas, Islamic Jihad en PFLP maar die niet door deze partijen aangestuurd worden. Verschillende van de leden van Lions' Den brachten detentieperiodes door in gevangenissen van de PA, meestal vanwege wapenbezit.¹³⁰ Een Fatah-functionaris uit Nablus, die anoniem wil blijven, informeert Al Jazeera dat Lions' Den bestaat uit jongvolwassenen waarvan de leeftijd tussen 18 en 25 schommelt. Volgens dezelfde bron telt Lions' Den tientallen leden.¹³¹ Al Jazeera rapporteert verder dat sommige leden van Lions' Den lucratieve jobs aangeboden zijn bij de veiligheidsdiensten van de PA. Andere leden van Lions' Den zouden van Israël amnestie bekomen hebben nadat ze zichzelf aangaven bij de PA en door de PA gevangengenomen zijn.¹³² Aan The New York Times verklaren drie leden dat Lions' Den in februari 2022 opgericht is. De Lions' Den telt tientallen gewapende strijders, behorende tot verschillende Palestijnse politieke partijen, die zonder een uitgesproken leider in verschillende subgroepen samenwerken. Via publicaties op sociale media zoals TikTok, vergaart Lions' Den aanzienlijke populariteit onder de Palestijnse bevolking. Tegelijk rapporteert The New York Times dat het ledental van Lions' Den slinkt van een zestigtal leden in september 2022 tot tien à dertig leden in maart 2023. Een aantal leden van de groep komt bij interventies van de Israëliëse veiligheidsdiensten om. Een dertigtal andere leden geeft zich aan bij de PA en wordt gedurende een aantal maanden vastgehouden. Op deze manier verkrijgen ze bescherming tegen Israëliëse vergelding.¹³³

- Op 8 februari 2022 openen een agent van de speciale eenheden en Israëliëse soldaten het vuur op een wagen in de al-Makhfieh-wijk van Nablus, met drie doden tot gevolg. Volgens de Israëliëse autoriteiten zijn de Palestijnse slachtoffers verantwoordelijk voor een aantal recente schietincidenten.¹³⁴ Al Jazeera bericht dat de daders tot Lions' Den behoren.¹³⁵
- Bij een vuurgevecht tussen agenten van de Palestijnse veiligheidsdiensten en leden van een gewapende Palestijnse factie in Nablus komt op 19 september 2022 een passant om het

¹²⁶ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

¹²⁷ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

¹²⁸ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

¹²⁹ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹³⁰ Al Jazeera, 26/10/2022, [url](#)

¹³¹ Al Jazeera, 11/11/2022, [url](#)

¹³² Al Jazeera, 11/11/2022, [url](#)

¹³³ The New York Times, 04/03/2023, [url](#)

¹³⁴ Al Jazeera, 08/02/2022, [url](#)

¹³⁵ Al Jazeera, 26/10/2022, [url](#)

leven en raken twee anderen gewond.¹³⁶ Volgens Al Jazeera behoren de gewapende Palestijnse militanten waarvan sprake tot Lions' Den.¹³⁷

- Bij een militaire operatie in Nablus op 25 september 2022 openen Israëliëse soldaten het vuur op een man op een motorfiets. Het slachtoffer, die volgens het Israëliëse leger gewapend was, komt om.¹³⁸ Het is onduidelijk of het slachtoffer lid was van Lions' Den.
- Op 25 oktober 2022 komen zes Palestijnen om en raken 21 anderen gewond bij een grootschalige inval van het Israëliëse leger in Nablus.¹³⁹ Volgens Al-Monitor viseren het Israëliëse leger en de veiligheidsdiensten bij deze raid een appartement waar leden van Lions' Den explosieven aanmaken. Eén dodelijk slachtoffer is volgens het Israëliëse leger één van de stichters van Lions' Den.¹⁴⁰ Bij protesten tegen deze inval in Ramallah wordt een Palestijnse jongeman neergeschoten en komt om.¹⁴¹
- Bij een urenlang vuurgevecht tussen de Israëliëse veiligheidsdiensten en gewapende Palestijnse groepen in Nablus komen op 22 februari 2023 minstens tien Palestijnen om en raken 453 anderen gewond. Een poging om leden van Lions' Den op te pakken vormt volgens het Israëliëse leger de aanleiding van de gevechten.¹⁴² Naast de drie opgespoorde leden van Lions' Den komen ook ongewapende burgers om het leven.¹⁴³ Bij de betogingen tegen deze Israëliëse interventie in Nablus schieten Israëliëse troepen met scherp en raakt in het Al 'Arrub vluchtelingenkamp een Palestijnse man dodelijk gewond.¹⁴⁴

Nablus (optreden van de veiligheidsdiensten bij de tombe van Jozef)

De tombe van Jozef wordt door sommige joodse gelovigen beschouwd als de begraafplek van het gelijknamige bijbelpersonage. Volgens deze gelovigen is de patriarch Jozef, de zoon van Jakob en Rachel, na zijn overlijden in de omgeving van Nablus begraven. Pelgrimstochten door joodse gelovigen naar deze heilige plek vormen sinds lang een doorn in het oog van de Palestijnse bevolking. Onder meer jongeren uit het nabijgelegen vluchtelingenkamp Balata nemen aanstoot aan deze bezoeken door joodse gelovigen.¹⁴⁵ In de verslagperiode doen zich bij dit heiligdom voor joden, christenen en moslims verschillende veiligheidsincidenten voor. De bezoeken van Israëliëse kolonisten en/of joodse gelovigen aan de tombe van Jozef, die stelselmatig onder de bescherming van het Israëliëse leger plaatsvinden, worden door de Palestijnse bevolking als een provocatie ervaren. Herhaaldelijk komen de Israëliëse veiligheidsdiensten tussen wanneer Palestijnen de ongewenste bezoekers met stenen bekogelen. Verschillende keren schieten Israëliëse soldaten daarbij met scherp, met doden en gewonden aan Palestijnse kant tot gevolg.

- Nadat Palestijnen Israëliëse kolonisten met stenen bekogelen in de omgeving van de tombe van Jozef in Nablus, openen Israëliëse troepen op 13 april 2022 het vuur en raken 26 Palestijnen gewond. Eén Palestijnse passant komt om het leven.¹⁴⁶
- Bij rellen tussen kolonisten en Palestijnen in de omgeving van de tombe van Jozef in Nablus openen Israëliëse troepen op 24 mei 2022 het vuur en raken 89 Palestijnen gewond. Een

¹³⁶ OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#)

¹³⁷ Al Jazeera, 11/11/2022, [url](#)

¹³⁸ OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#)

¹³⁹ Al Jazeera, 25/10/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

¹⁴⁰ Al-Monitor, 25/10/2022, [url](#)

¹⁴¹ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

¹⁴² The Washington Post, 10/03/2023, [url](#) ; The New York Times, 22/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

¹⁴³ The New York Times, 01/03/2023, [url](#)

¹⁴⁴ OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

¹⁴⁵ Haaretz, 11/04/2022, [url](#) ; BBC News, 11/04/2022, [url](#) ; The New York Times, 23/10/2008, [url](#)

¹⁴⁶ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

Palestijnse zestienjarige komt om. Volgens Israëlische media gooide het slachtoffer een molotovcocktail.¹⁴⁷

- Israëlische kolonisten die op 18 augustus de tombe van Jozef in Nablus bezoeken, worden daarbij met stenen bekogeld. Hierop openen Israëlische soldaten het vuur, met één dode en 75 gewonden tot gevolg.¹⁴⁸
- Bij een bezoek van een aantal parlementsleden en Israëlische kolonisten aan de tombe van Jozef in Nablus komt het op 9 november 2022 tot een confrontatie tussen het Israëlische leger en Palestijnen die zich tegen dit bezoek verzetten. Een vijftienjarige Palestijnse jongen komt om, zestig anderen raken gewond. Het dodelijk slachtoffer zou neergeschoten zijn voor hij een bomaanslag wist te plegen.¹⁴⁹
- Op 22 november 2022 leidt een bezoek van joodse kolonisten aan de tombe van Jozef in Nablus tot een confrontatie waarbij Israëlische veiligheidsdiensten twee Palestijnen neerschieten en doden. Meer dan 200 anderen raken gewond.¹⁵⁰
- Bij een bezoek van Israëlische kolonisten aan de tombe van Jozef op 21 december 2022 in Nablus komt het opnieuw tot een confrontatie waarbij de Israëlische veiligheidsdiensten met scherp schieten. Eén Palestijnse man komt om en minstens 26 anderen raken gewond.¹⁵¹
- Op 8 februari 2023 raakt een Palestijnse minderjarige dodelijk gewond wanneer Israëlische soldaten het vuur openen bij incidenten tussen Israëlische bezoekers aan de tombe van Jozef en Palestijnse tegenstanders van dit bezoek in Nablus.¹⁵²

Jenin

- Op 2 april 2022 doden undercoveragenten van de Israëlische veiligheidsdiensten drie Palestijnse mannen in Arraba (Jenin). Bij het ontstane vuurgevecht raken vier Israëlische soldaten gewond. Volgens Israëlische media planden de slachtoffers een aanslag.¹⁵³
- Bij een vuurgevecht tussen gewapende Palestijnen en Israëlische troepen op 9 april 2022 in Jenin raakt een Palestijnse vrouw in een taxi zwaargewond en overlijdt later aan haar verwondingen.¹⁵⁴
- Op 1 juni 2022 slopen Israëlische veiligheidsdiensten in Ya'bad (Jenin) de familiewoning van Palestijnse man die in maart 2022 vijf mensen neerschoot in Israël. Bij het geweld dat daarbij gebruikt wordt, komt één Palestijn om het leven.¹⁵⁵
- Op 29 juni 2022 ontstaat bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in Jenin een vuurgevecht waarbij één Palestijnse man dodelijk gewond raakt. Twee anderen worden aangehouden.¹⁵⁶
- Op 3 juli 2022 komt een Palestijnse student om het leven ten gevolge van de verwondingen die hij oploopt bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in Jaba'

¹⁴⁷ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

¹⁴⁸ OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#)

¹⁴⁹ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

¹⁵⁰ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

¹⁵¹ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#)

¹⁵² OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

¹⁵³ OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#)

¹⁵⁴ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

¹⁵⁵ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

¹⁵⁶ OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#)

(Jenin). Volgens ooggetuigen beschieten de Israëlische soldaten lokale bewoners die hen met stenen bekogelen.¹⁵⁷

- Op 5 september 2022 ontstaat een vuurgevecht bij een raid van Israëlische soldaten op een residentieel gebouw in Qabatiya (Jenin). Een Palestijnse jongeman komt hierbij om het leven.¹⁵⁸
- Op 30 november 2022 komt bij een vuurgevecht na een veiligheidsoperatie in Ya'bad (Jenin) een Palestijnse voorbijganger om het leven.¹⁵⁹
- Bij de sloop van de woningen van twee Palestijnen die in september 2022 een Israëlische soldaat om het leven brachten, ontstaat op 2 januari 2023 een vuurgevecht in het dorp Kafr Dan (Jenin). Twee Palestijnse mannen komen daarbij om, tien anderen raken gewond.¹⁶⁰
- Op 12 januari 2023 komt een Palestijnse man om bij een Israëlische legeroperatie in Qabatiya (Jenin).¹⁶¹
- Bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in Jenin komt op 12 februari 2023 een minderjarige Palestijnse jongen om tijdens het ontstane vuurgevecht. Een andere Palestijnse gewonde overlijdt later aan zijn verwondingen.¹⁶²
- Op 9 maart 2023 vallen bij een raid van het Israëlische leger in Jabaa (Jenin) drie Palestijnse doden.¹⁶³
- Bij een undercoveroperatie van de Israëlische veiligheidsdiensten in Jenin op 16 maart 2023 komen vier Palestijnen, waaronder een kind, om het leven. Minstens 23 anderen raken gewond.¹⁶⁴

Jenin-vluchtelingenkamp

- Op 1 maart 2022 komen twee Palestijnse mannen om het leven bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in het vluchtelingenkamp van Jenin.¹⁶⁵
- Op 31 maart 2022 komen bij een raid van het Israëlische leger in het vluchtelingenkamp van Jenin twee Palestijnen om en raken meer dan een tiental anderen gewond.¹⁶⁶ Twee dagen eerder bracht een Palestijnse man uit Jenin minstens vijf personen om in Bnei Barak, ten oosten van Tel Aviv.¹⁶⁷
- Op 9 april 2022 leidt een militaire operatie in het vluchtelingenkamp van Jenin tot een vuurgevecht dat twee Palestijnen het leven kost en een tiental anderen gewond achterlaat.¹⁶⁸
- Bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het vluchtelingenkamp van Jenin op 27 april 2022 ontstaat een vuurgevecht waarbij een Palestijnse jongeman omkomt.¹⁶⁹

¹⁵⁷ OCHA-oPt, 22/07/2022, [url](#)

¹⁵⁸ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#)

¹⁵⁹ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹⁶⁰ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

¹⁶¹ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

¹⁶² OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

¹⁶³ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹⁶⁴ OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹⁶⁵ OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#)

¹⁶⁶ The Guardian, 31/03/2022, [url](#)

¹⁶⁷ The Guardian, 29/03/2022, [url](#)

¹⁶⁸ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

¹⁶⁹ OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

- Op 13 mei 2022 komt een Israëlische soldaat om het leven bij een vuurgevecht tijdens een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het vluchtelingenkamp van Jenin. Minstens dertig Palestijnen raken gewond, één van hen overlijdt later aan zijn verwondingen.¹⁷⁰
- Een Israëlische undercovereenheid opent op 17 juni 2022 het vuur op een wagen in het vluchtelingenkamp van Jenin. Drie van de inzittenden komen om het leven, vier Palestijnen die met stenen gooien naar de Israëlische agenten worden beschoten en raken gewond.¹⁷¹
- Op 2 augustus 2022 ontstaat bij de aanhouding van een vooraanstaand lid van Islamic Jihad in het vluchtelingenkamp van Jenin een vuurgevecht dat een zeventienjarige Palestijnse jongen het leven kost.¹⁷²
- Bij een inval in het vluchtelingenkamp van Jenin op 28 september 2022 doden Israëlische soldaten vier Palestijnen en raken minstens veertig anderen gewonden. De Al-Aqsa-martelarenbrigades geven te kennen dat drie van de dodelijke slachtoffers tot hun organisatie behoren.¹⁷³
- Twee Palestijnen komen om en twaalf anderen raken gewond bij een inval van het Israëlische leger in het vluchtelingenkamp van Jenin op 8 oktober 2022.¹⁷⁴
- Op 14 oktober 2022 doet een undercovereenheid van de Israëlische veiligheidsdiensten een inval in het vluchtelingenkamp van Jenin. Bij het hierop volgende vuurgevecht komen twee gewapende Palestijnen om het leven en raken vier anderen gewond.¹⁷⁵
- Op 3 november 2022 doden Israëlische undercoveragenten een Palestijnse man na een achtervolging in het vluchtelingenkamp van Jenin. Hierop volgt een vuurgevecht waarbij een veertienjarige Palestijnse jongen neergeschoten wordt en omkomt.¹⁷⁶
- Een Palestijnse minderjarige die op weg is naar school wordt op 21 november 2022 neergeschoten en komt om bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het vluchtelingenkamp van Jenin.¹⁷⁷
- Op 1 december 2022 ontstaat bij een undercoveroperatie van Israëlische veiligheidsdiensten in het vluchtelingenkamp van Jenin een vuurgevecht. Twee Palestijnse mannen, behorende tot Islamic Jihad en de al-Aqsa martelarenbrigades, komen om.¹⁷⁸
- Op 8 december 2022 ontstaat een vuurgevecht bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in het vluchtelingenkamp van Jenin. Drie Palestijnse mannen komen om, twee anderen raken gewond.¹⁷⁹
- Bij een undercoveroperatie van Israëlische veiligheidsdiensten op 11 december 2022 in het vluchtelingenkamp van Jenin raakt een vijftienjarig meisje geraakt door een kogel in het hoofd en komt om.¹⁸⁰
- Twee Palestijnse mannen komen op 19 januari 2023 om het leven bij een vuurgevecht dat ontstaat bij een Israëlische legeroperatie in het vluchtelingenkamp van Jenin.¹⁸¹

¹⁷⁰ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

¹⁷¹ OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#)

¹⁷² OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#)

¹⁷³ Al Jazeera, 28/09/2022, [url](#)

¹⁷⁴ OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#)

¹⁷⁵ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

¹⁷⁶ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

¹⁷⁷ OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

¹⁷⁸ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹⁷⁹ OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#)

¹⁸⁰ OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#)

¹⁸¹ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

- Op 26 januari 2023 pogen Israëlische commandotroepen een terreurcel van Islamic Jihad uit te schakelen in het vluchtelingenkamp van Jenin. Bij een urenlang vuurgevecht komen naast zeven gewapende militanten ook twee burgers om het leven. De PA verklaart de samenwerking met de Israëlische autoriteiten in veiligheidskwesties stop te zetten.¹⁸²
- Bij een inval in het vluchtelingenkamp van Jenin op 7 maart 2023 ontstaat een vuurgevecht waarbij zes Palestijnse mannen het leven laten en 26 anderen gewond raken.¹⁸³

Bethlehem

- Op 10 april 2022 schieten Israëlische troepen in Husan (Bethlehem) een Palestijnse vrouw neer die geen gehoor geeft aan hun oproepen om afstand te houden. De vrouw, die gezichtsproblemen had, komt om het leven.¹⁸⁴
- Bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in het Ad Duheisha vluchtelingenkamp (Bethlehem) komt op 5 december 2022 een Palestijnse man om het leven.¹⁸⁵
- Op 15 januari 2023 komt een Palestijnse man om het leven bij een tijdelijke controlepost van het Israëlische leger bij de ingang van Silwad (Bethlehem).¹⁸⁶
- Op 16 januari 2023 komt een kind om het leven wanneer Israëlische soldaten het vuur openen bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het Ad Duheisheh vluchtelingenkamp (Bethlehem).¹⁸⁷

Hebron

- Bij een betoging in het Al 'Arub vluchtelingenkamp in Hebron op 12 oktober 2022 openen Israëlische soldaten het vuur en komt een Palestijnse minderjarige om het leven.¹⁸⁸
- Bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie op 28 november 2022 in Beitt Ummar (Hebron) openen Israëlische soldaten het vuur, met één dode en achttien gewonden tot gevolg.¹⁸⁹
- Een Palestijnse man die op 30 januari 2023 bij een militaire controlepost over de voet van een Israëlische soldaat rijdt in de H2-zone¹⁹⁰ van Hebron wordt neergeschoten en komt om.¹⁹¹
- Op 9 februari 2023 schieten Israëlische soldaten een Palestijnse man dood bij het militaire observatiepunt nabij het Al Fuwwar vluchtelingenkamp (Hebron).¹⁹²

¹⁸² Reuters, 27/01/2023, [url](#) ; Le Monde, 27/01/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

¹⁸³ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹⁸⁴ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

¹⁸⁵ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹⁸⁶ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

¹⁸⁷ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

¹⁸⁸ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

¹⁸⁹ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹⁹⁰ De H2-zone in Hebron is een gebied in de stad Hebron dat sinds de Oslo-akkoorden van 1995 onder Israëlische controle staat. H2 beslaat het grootste deel van het historische centrum van de stad. De zone telt ongeveer 30.000 Palestijnse bewoners en een klein aantal joodse kolonisten, die onder de bescherming van het Israëlische leger staan.

¹⁹¹ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

¹⁹² OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

Qalqilya

- Op 22 oktober 2022 openen Israëlische soldaten in Qalqilya het vuur op een chauffeur die hun bevel om te stoppen negeert. De Palestijnse man komt om het leven.¹⁹³

Rammallah and Al-Bireh

- In de vroege ochtend van 14 november 2022 komt een Palestijns vijftienjarig meisje om het leven bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in Beituniya (Ramallah).¹⁹⁴
- Op 29 november 2022 schiet het Israëlische leger op scherp bij een confrontatie in het dorp Al Mughayyir. Eén Palestijnse man wordt neergeschoten en komt om.¹⁹⁵
- Israëlische troepen doden op 18 maart 2023 een Palestijn bij een controlepost aan de noordelijke ingang van Al Bireh (Ramallah).¹⁹⁶

Jericho

- Op 6 februari 2023 ontstaat bij een inval van Israëlische troepen in het Aqbat Jaber vluchtelingenkamp (Jericho) een vuurgevecht waarbij minstens vijf Palestijnen gedood worden en vier anderen gewond raken en gearresteerd worden.¹⁹⁷
- Op 1 maart 2023 voeren Israëlische troepen een search-and-arrest veiligheidsoperatie uit in het Aqbat Jaber vluchtelingenkamp (Jericho). Bij het ontstane vuurgevecht raakt een Palestijnse man dodelijk gewond.¹⁹⁸

Jeruzalem

- Bij een search-and-arrest operatie in het Qalandia vluchtelingenkamp (Jeruzalem) schieten Israëlische troepen op 12 januari 2022 een Palestijnse man neer, met fatale gevolgen.¹⁹⁹

Tubas

- Op 14 februari 2023 komt bij een vuurgevecht tijdens een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het al Far'a vluchtelingenkamp in Tubas een Palestijnse minderjarige om het leven.²⁰⁰

Tulkarem

- Op 23 maart 2023 doen Israëlische troepen een raid op een woning in Izbat Shufua (Tulkarem). Er ontstaat een vuurgevecht waarbij een Palestijnse man omkomt.²⁰¹

¹⁹³ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

¹⁹⁴ OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

¹⁹⁵ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

¹⁹⁶ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹⁹⁷ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

¹⁹⁸ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

¹⁹⁹ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

²⁰⁰ OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

²⁰¹ OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#)

2.4.2. Optreden tegen Palestijnen die molotovcocktails of stenen gooien

In de verslagperiode gebruiken de Israëlische veiligheidsdiensten herhaaldelijk dodelijk geweld tegen Palestijnen die Israëlische soldaten of burgers en/of voertuigen van het Israëlische leger of van Israëlische burgers met molotovcocktails²⁰² of met stenen bekogelen.²⁰³ Vaak zijn de daders van deze feiten jongeren of jongvolwassenen.²⁰⁴ Slechts uitzonderlijk raken Israëlische soldaten of Israëlische burgers hierbij gewond.

Gebruik van dodelijk geweld na het gooien van molotovcocktails

- Op 14 februari 2022 nemen Israëlische soldaten Palestijnse jongeren onder vuur die hen met stenen en molotovcocktails bekogelen in Silat al Harthiya (Jenin). Een zeventienjarige jongen komt om, tien anderen raken gewond.²⁰⁵
- Israëlische troepen schieten op 22 februari 2022 een dertienjarige Palestijnse jongen dood in de omgeving van het dorp Al Khadr, nabij Bethlehem. Volgens de Israëlische autoriteiten gooide de jongen een molotovcocktail naar de Israëlische soldaten.²⁰⁶
- Nadat hij een Palestijnse man op 1 april 2022 in de H2-zone van de stad Hebron een molotovcocktail gooit naar een stelling van het Israëlische leger wordt hij door Israëlische soldaten neergeschoten en komt om.²⁰⁷
- Op 10 april 2022 doden Israëlische troepen een Palestijnse man die een molotovcocktail gooide naar een voertuig van het Israëlische leger in Al Khadr (Bethlehem).²⁰⁸
- Op 20 mei 2022 komt een Palestijnse zeventienjarige om het leven bij een vuurgevecht tijdens een search-and-arrest veiligheidsoperatie van het Israëlische leger in Jenin. Het slachtoffer was betrokken bij het gooien van een molotovcocktail.²⁰⁹
- Op 27 mei 2022 schieten Israëlische troepen een veertienjarige Palestijnse jongen neer in Al Khader (Bethlehem). Het slachtoffer komt om. Volgens het Israëlische leger gooide de jongen molotovcocktails. Ooggetuigen spreken dit tegen.²¹⁰
- Bij de sloop van de familiewoonst van een Palestijnse man die in april 2022 drie Israëlische burgers ombracht, schieten Israëlische soldaten op 6 september 2022 met scherp wanneer ze met stenen en molotovcocktails bekogeld worden. Eén Palestijnse jongeman, die de gebeurtenissen filmde, komt om. Zestien anderen raken gewond, waarvan één later overlijdt.²¹¹
- Op 7 oktober 2022 openen Israëlische soldaten het vuur op een groep Palestijnse kinderen in Qalqilya, een veertienjarige komt om. Ooggetuigen spreken de verklaring van het Israëlische leger als zou de jongen een molotovcocktail gegooid hebben tegen.²¹²

²⁰² OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#); OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#); OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁰³ OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#); OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁰⁴ OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#); OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁰⁵ OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#)

²⁰⁶ OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#)

²⁰⁷ OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#)

²⁰⁸ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

²⁰⁹ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

²¹⁰ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

²¹¹ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#)

²¹² OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#)

- Op 29 november 2022 komen twee Palestijnse broers om het leven bij een search-and-arrest veiligheidsoperatie in het dorp Kafr Ein (Ramallah). Eén van hen gooide een molotovcocktail toen hij neergeschoten werd.²¹³
- Op 2 maart 2023 wordt een Palestijnse minderjarige dodelijk geraakt en worden twee anderen gewond nadat Israëlische troepen hen onder vuur nemen in het dorp Azzun (Qalqilya). Volgens het Israëlische leger gooiden de slachtoffers molotovcocktail naar de soldaten.²¹⁴

Gebruik van dodelijk geweld na het gooien van stenen

- Op 15 februari 2022 raakt een negentienjarige Palestijn dodelijk gewond in An Nabi Salih (Ramallah). Israëlische troepen namen er een groep jongeren onder vuur die hen met stenen bekogelden.²¹⁵
- Op 1 maart 2022 openen Israëlische soldaten het vuur op twee weggrennende Palestijnse jongemannen in Beit Fajjar (Bethlehem); één van hen wordt geraakt en komt om. De soldaten waren op zoek naar jongeren die hen met stenen bekogelden.²¹⁶
- Nadat ze met stenen bekogeld worden, schieten Israëlische troepen op 14 april 2022 een Palestijnse veertienjarige neer in Husan (Bethlehem). De jongen komt om.²¹⁷
- Op 26 april 2022 komt een Palestijn om en raken drie anderen gewond in het Aqabet Jaber-vluchtelingenkamp (Jericho). De slachtoffers worden onder vuur genomen nadat ze stenen gooiden naar een undercovereenheid van de Israëlische veiligheidsdiensten.²¹⁸
- Op 11 mei 2022 doden Israëlische troepen een Palestijnse schooljongen in Al Bireh. De Israëlische soldaten openden het vuur nadat ze met stenen bekogeld werden. Volgens ooggetuigen was het slachtoffer hierbij niet betrokken.²¹⁹
- Op 24 juni 2022 schieten Israëlische troepen een zestienjarige jongen neer in Silwad (Ramallah). Deze overlijdt aan zijn verwondingen. Volgens Israëlische bronnen werd de jongen ervan verdacht Israëlische voertuigen met stenen bekogeld te hebben.²²⁰
- Op 9 augustus 2022 schieten Israëlische soldaten met scherp nadat een militaire controlepost in Hebron met stenen bekogeld wordt. Een zestienjarige Palestijnse jongen komt hierbij om het leven.²²¹
- Bij een militaire operatie in Tubas op 19 augustus 2022 schieten Israëlische soldaten met scherp nadat ze met stenen bekogeld worden. Een Palestijnse passant wordt in het hoofd geraakt en komt om.²²²
- Bij een inval van het Israëlische leger in het dorp Rujeib (Nablus) op 30 augustus 2022 ontstaat een vuurgevecht. Palestijnen die de Israëlische soldaten met stenen bekogelen worden onder vuur genomen, met 45 gewonden tot gevolg.²²³
- Op 15 oktober 2022 raakt een Palestijnse man dodelijk gewond bij een Israëlische inval in het dorp Qarawat Bani Hassan (Salfit). De dorpelingen bekogelden de soldaten met stenen.²²⁴

²¹³ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#)

²¹⁴ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²¹⁵ OCHA-oPt, 28/02/2022, [url](#)

²¹⁶ OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#)

²¹⁷ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

²¹⁸ OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

²¹⁹ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

²²⁰ OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#)

²²¹ OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#)

²²² OCHA-oPt, 02/09/2022, [url](#)

²²³ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#)

²²⁴ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

- Bij een inval in Jenin op 21 oktober 2022 openen Israëlische soldaten het vuur op bewoners van Jenin die hen met stenen bekogelen. Eén Palestijnse jongeman komt om, drie anderen raken gewond.²²⁵
- Op 5 november 2022 beschieten en doden Israëlische soldaten een Palestijnse man die ervan verdacht wordt stenen gegooid te hebben naar voertuigen van Israëlische kolonisten nabij het dorp Sinjil (Ramallah).²²⁶
- Op 8 december 2022 beschieten Israëlische veiligheidsdiensten een groep Palestijnse jongeren die bij het dorp Abud (Ramallah) stenen gooit naar de wagens van Israëlische kolonisten op Route 465. Een zestienjarige Palestijnse jongen wordt geraakt en komt om.²²⁷
- Een zestienjarige Palestijn komt op 10 maart 2023 om in Qalqilya. Volgens de Israëlische troepen die hem neerschoten maakte hij deel uit van een groep die hen met stenen en explosieven bekogelde.²²⁸

2.4.2. Geweldpleging door Israëlische kolonisten

Volgens USDOS neemt het gebruik van geweld door Israëlische kolonisten tegen de Palestijnse bevolking op de Westelijke Jordaanoever “dramatisch” toe in 2022.²²⁹ Kolonisten gebruiken onder meer geweld om Palestijnen te verjagen van terreinen die zij willen innemen.²³⁰ Ook vormen Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever het doelwit van haatmisdrijven door kolonisten die schade aanrichten aan Palestijnse voertuigen, onroerende goederen en landbouwgronden en –gewassen.²³¹ In sommige gevallen staat het Israëlische leger joodse kolonisten bij tijdens aanvallen op Palestijnse gemeenschappen.²³² Verschillende mensenrechtenorganisaties kaarten aan dat geweldpleging door Israëlische kolonisten onvoldoende onderzocht wordt en dat de gerechtelijke vervolging van de daders van dergelijk geweld een uitzondering blijft. Palestijnse slachtoffers laten in sommige gevallen na om klacht in te dienen tegen hun belagers omdat de kantoren van de Israëlische politie op de Westelijke Jordaanoever soms in Israëlische nederzettingen gevestigd zijn.²³³

OCHA rapporteert in 2022 een toename van het aantal veiligheidsincidenten waarbij Israëlische kolonisten geweld gebruiken tegen Palestijnse burgers en/of schade aanrichten aan Palestijnse eigendommen. Zo registreert OCHA in 2022 621 incidenten waarbij Palestijnse eigendommen beschadigd raken en 228 incidenten die tot doden of gewonden aan Palestijnse kant leiden. In 2021 waren er 370 incidenten waarbij Israëlische kolonisten Palestijnse eigendommen beschadigden. Bij 126 incidenten vielen doden of gewonden. In de periode van 1 januari 2023 tot 13 maart 2023 loopt het aantal dergelijke incidenten verder op. Bij 156 incidenten beschadigen Israëlische kolonisten Palestijnse eigendommen. Bij 63 incidenten leidt het gebruik van geweld door Israëlische kolonisten tot doden of gewonden aan Palestijnse kant.²³⁴

Geweldpleging door Israëlische kolonisten met dodelijke afloop:

- Op 5 januari 2022 komt een Palestijnse man om het leven nadat hij in de omgeving van het dorp Beit Sira (Ramallah) door een joodse kolonist aangereden wordt. De chauffeur geeft zichzelf aan bij de Israëlische politie, die een onderzoek instelt.²³⁵

²²⁵ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

²²⁶ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²²⁷ OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#)

²²⁸ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²²⁹ USDOS, 20/03/2023, p. 76, [url](#)

²³⁰ USDOS, 20/03/2023, p. 76, [url](#)

²³¹ USDOS, 20/03/2023, pp. 76-77, [url](#)

²³² USDOS, 20/03/2023, p. 77, [url](#)

²³³ USDOS, 20/03/2023, p. 78, [url](#)

²³⁴ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²³⁵ OCHA-oPt, 15/01/2022, [url](#)

- Bij een confrontatie tussen joodse kolonisten en Palestijnen in de omgeving van de Ariel-nederzetting op 21 juni 2022 steekt een joodse kolonist een Palestijnse man neer. Deze overlijdt aan zijn verwonding, de dader wordt aangehouden.²³⁶
- Bij protesten tegen de bezigheden van een aantal joodse kolonisten in Al Mughayyir (Ramallah) op 29 juli 2022 komt een vijftienjarige Palestijnse jongen om het leven nadat hij door de Israëlische veiligheidsdiensten of door kolonisten neergeschoten wordt. Drie andere Palestijnen raken gewond.²³⁷
- Op 29 januari 2023 doodt een veiligheidsagent een Palestijnse man bij de nederzetting Kedumim (Qalqilya). Volgens Israëlische autoriteiten was het slachtoffer opgemerkt met een wapen.²³⁸
- Een groep Israëlische kolonisten begeeft zich op 11 februari 2023 naar het dorp Qarawat Bani Hassan, gelegen in Salfit. Bij een confrontatie met een stel Palestijnse constructiewerkers bekogelen beide groepen elkaar met stenen. Een Israëlische burger opent het vuur en doodt een Palestijnse man.²³⁹
- Op 10 maart 2023 schiet een Israëlische kolonist een Palestijnse man neer bij de buitenpost van een nederzetting ten oosten van Qalqilya. Volgens de kolonist was het slachtoffer gewapend met messen en explosieven.²⁴⁰

De inval van Israëlische kolonisten in Huwwara

- Op 26 februari 2023 bestormen honderden Israëlische kolonisten het Palestijnse stadje Huwwara, gelegen nabij Nablus. Eén Palestijnse man wordt daarbij doodgeschoten, 98 anderen raken gewond. Minstens 15 Palestijnse huizen en 25 auto's gaan in vlammen op. Hoewel de stormloop op sociale media aangekondigd is, geeft het Israëlische leger verstek en laat de daders hun gang gaan. De stormloop op Huwwara is een wraakactie voor de moord op twee Israëlische broers wiens auto in de vroege ochtend van 26 februari 2023 beschoten wordt op een autoweg door Huwwara.²⁴¹

2.4.3. Geweldpleging door Palestijnse burgers en militanten

OCHA rapporteert dat in 2022 op de Westelijke Jordaanoever tien Israëli's omkomen door Palestijns geweld. Vier van deze dodelijke slachtoffers zijn soldaten of agenten van de veiligheidsdiensten, vier andere dodelijke slachtoffers zijn joodse kolonisten. Het aantal gewonden aan Israëlische kant loopt in 2022 op tot 182. Het gaat om een stijging ten opzichte van 2021 toen Palestijns geweld op de Westelijke Jordaanoever drie Israëli's het leven kostte en 175 anderen verwondde. In het begin van 2023 stelt OCHA een verdere toename van dergelijk geweld vast. In de periode van 1 januari 2023 tot 13 maart 2023 komen dertien Israëli's om en raken 37 anderen gewond bij Palestijns geweld op de Westelijke Jordaanoever. Elf van deze dertien doden zijn joodse kolonisten.²⁴² De geraadpleegde bronnen wijzen uit dat de daders van geweld op Israëlische doelwitten in de Westelijke Jordaanoever vaak weinig gesofistikeerde wapens zoals messen²⁴³ gebruiken. Vaak viseren ze Israëlische soldaten

²³⁶ OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#)

²³⁷ OCHA-oPt, 05/08/2022, [url](#)

²³⁸ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²³⁹ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

²⁴⁰ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁴¹ The New York Times, 27/02/2023, [url](#); De Standaard, 28/02/2023, [url](#); OCHA-oPt 04/03/2023, [url](#)

²⁴² OCHA-oPt, s.d., [url](#); OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

²⁴³ OCHA-oPt, 27/01/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

en/of agenten van de veiligheidsdiensten.²⁴⁴ Ook Israëliëse kolonisten vormen een doelwit.²⁴⁵ Dikwijls treden de Israëliëse veiligheidsdiensten ter plekke op tegen de daders van dergelijke geweldpleging, vaak met dodelijke afloop.²⁴⁶

Geweldpleging tegen de Israëliëse veiligheidsdiensten met dodelijke afloop

- Op 17 januari 2022 valt een Palestijnse man een Israëliëse soldaat aan met een mes bij het Gush Etzion kruispunt in Hebron. De soldaat doodt zijn belager, die volgens zijn familie psychologische problemen ondervond.²⁴⁷
- Op 6 en 7 maart 2022 vallen twee Palestijnse jongemannen Israëliëse politielui aan in het historische centrum van Jeruzalem. Beide worden neergeschoten en komen om het leven.²⁴⁸
- Op 20 maart 2022 arresteert de Israëliëse politie een Palestijnse man die twee Israëliëse politiemannen met een mes verwondde in Oost-Jeruzalem.²⁴⁹
- Bij de ingang van de Ibrahimi moskee in de stad Hebron steekt een Palestijnse vrouw op 10 april 2022 een agent van de grenspolitie neer. Ze wordt neergeschoten en overlijdt.²⁵⁰
- Op 29 april 2022 schieten twee Palestijnse mannen een Israëliëse veiligheidsagent dood bij de Ariel-nederzetting, ten noorden van Salfit. De daders worden later die dag gearresteerd.²⁵¹
- Een Israëliëse veiligheidsagent schiet op 8 mei 2022 een Palestijnse zeventienjarige dood die gewapend met een mes de Tekoa-nederzetting (Bethlehem) binnendrong.²⁵²
- Op 1 juni 2022 doden Israëliëse troepen een Palestijnse vrouw die poogde een Israëliëse soldaat neer te steken in het Al Arrub-vluchtelingenkamp (Hebron).²⁵³
- In Oost-Jeruzalem schieten agenten van de Border Police op 16 augustus 2022 een Palestijnse man neer in diens woning in de wijk Kafr 'Aqab. Volgens de Israëliëse autoriteiten poogde het slachtoffer de agenten neer te steken, zijn familie ontkent dat dit het geval is.²⁵⁴
- Een Palestijnse jongeman wordt op 2 september 2022 neergeschoten en overlijdt nadat hij op 2 september 2022 een Israëliëse soldaat neersteekt in Hebron.²⁵⁵

²⁴⁴ OCHA-oPt, 27/01/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); Al Jazeera, 11/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²⁴⁵ OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); Reuters, 16/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); The Guardian, 28/01/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#) ; Al Jazeera, 10/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#) ; The New York Times, 27/02/2023, [url](#) ; De Standaard, 28/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#); OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

²⁴⁶ OCHA-oPt, 27/01/2022, [url](#); OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#); OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#); OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#)

²⁴⁷ OCHA-oPt, 27/01/2022, [url](#)

²⁴⁸ OCHA-oPt, 11/03/2022, [url](#)

²⁴⁹ OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#)

²⁵⁰ OCHA-oPt, 23/04/2022, [url](#)

²⁵¹ OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

²⁵² OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

²⁵³ OCHA-oPt, 04/06/2022, [url](#)

²⁵⁴ OCHA-oPt, 19/08/2022, [url](#)

²⁵⁵ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#)

- Op 8 september 2022 poogt een Palestijnse zeventienjarige een Israëliische soldaat met een hamer neer te slaan aan een controlepost in Ramallah. Hij wordt neergeschoten en overlijdt.²⁵⁶
- Bij een vuurgevecht aan de Jalama-controlepost in Jenin komen op 14 september 2022 één Israëliische officier en twee Palestijnse schutters om het leven. De volgende dag trekken Israëliische soldaten naar Kafr Dan (Jenin), de afkomstregio van de schutters. Wanneer ze met stenen bekogeld worden, openen ze het vuur, met één minderjarig dodelijk slachtoffer en drie gewonden tot gevolg.²⁵⁷
- Een Israëliische soldaat doodt op 24 september 2022 in de omgeving van de joodse nederzetting Gilad Farm (Nablus) een Palestijnse man. Het slachtoffer wordt neergeschoten omdat hij zou ingereeden zijn op een politievoertuig.²⁵⁸
- Bij een inval in het Al Jalazun vluchtelingenkamp in Ramallah op 3 oktober 2022 openen Israëliische soldaten het vuur en doden twee Palestijnen in een wagen. Het Israëliische leger verklaart dat de slachtoffers de soldaten probeerden aan te rijden.²⁵⁹
- Op 8 oktober 2022 komt een Israëliische soldate om en raken twee van haar collega's gewond nadat ze beschoten worden bij de ingang van het Shu'fat vluchtelingenkamp in Oost-Jeruzalem. De Palestijnse schutter ontkomt.²⁶⁰
- Op 11 oktober 2022 claimt de Palestijnse verzetsorganisatie Lions' Den de moordaanslag op een Israëliische soldaat in de omgeving van de Israëliische nederzetting Shavei Shomron, ten westen van Nablus. De organisatie geeft aan ook verantwoordelijk te zijn voor een eerder gepleegde moordaanslag op een Israëliische soldaat.²⁶¹
- Op 28 oktober 2022 openen Israëliische soldaten in Nablus het vuur op een aantal voertuigen waaruit volgens hun inschatting een militaire controlepost beschoten werd. Twee Palestijnse mannen komen om.²⁶²
- Op 30 oktober 2022 rijdt een Palestijnse chauffeur in op vijf Israëliische soldaten in Jericho. De dader wordt neergeschoten en komt om. De Israëliische soldaten raken gewond maar overleven de aanslag.²⁶³
- Een Palestijnse man rijdt op 2 november 2022 in op een Israëliische soldaat bij de Beir 'Ur al Fauqa controlepost in Ramallah. Gewapend met een bijl stapt de dader uit en wordt dodelijk getroffen wanneer een andere soldaat het vuur opent.²⁶⁴
- Op 3 november 2022 steekt een Palestijnse man een Israëliische politiemann neer in het historische centrum van Jeruzalem. Hij wordt neergeschoten en komt om.²⁶⁵
- Een Palestijnse man opent op 7 december 2022 het vuur op een controlepost van het Israëliische leger nabij de Ofra nederzetting in Ramallah. Na een achtervolging schieten Israëliische veiligheidsdiensten de man neer en komt hij om.²⁶⁶

²⁵⁶ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#)

²⁵⁷ OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#)

²⁵⁸ OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#)

²⁵⁹ OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#)

²⁶⁰ OCHA-oPt, 16/10/2022, [url](#)

²⁶¹ Al Jazeera, 11/10/2022, [url](#)

²⁶² OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²⁶³ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

²⁶⁴ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²⁶⁵ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²⁶⁶ OCHA-oPt, 22/12/2022, [url](#)

- Bij een vuurgevecht nabij Fandaqumiya (Jenin) op 14 januari 2022 beschieten en doden Israëlische troepen twee Palestijnse mannen. Volgens het Israëlische leger beschoten de slachtoffers Israëlische soldaten.²⁶⁷
- Op 17 januari 2022 neemt een Palestijnse man Israëlische soldaten onder vuur bij een militaire controlepost in Halhul (Hebron). Hij wordt neergeschoten en komt om. Twee omstanders raken gewond.²⁶⁸
- Op 25 januari 2023 schieten Israëlische troepen een Palestijnse man dood bij een controlepost nabij de nederzetting Kedumim (Qalqilya). Volgens de soldaten poogde de man hen neer te steken.²⁶⁹
- Israëlische troepen schieten op 3 februari 2023 een Palestijnse man dood bij de Huwarra controlepost (Nablu). Hij zou gepoogd hebben om een Israëlische soldaat aan te vallen.²⁷⁰
- Op 13 februari 2023 steekt een dertienjarige Palestijnse jongen een agent van de grenspolitie neer bij het Shu'fat vluchtelingenkamp in Oost-Jeruzalem. Een andere agent opent het vuur en treft daarbij zijn collega, met fatale gevolgen. De minderjarige dader wordt aangehouden.²⁷¹
- Op 17 maart 2023 doden Israëlische troepen een Palestijnse man die bij de controlepost Beit El/DCO een Israëlische soldaat poogt neer te steken.²⁷²

Geweldpleging tegen Israëlische kolonisten met dodelijke afloop

- Op 30 maart 2022 steekt een Palestijnse man een joodse kolonist neer in de omgeving van de nederzetting Gush Etzion (Bethlehem). De dader wordt door een andere kolonist neergeschoten en komt om.²⁷³
- Op 22 september 2022 schiet een agent van de Border Police een Palestijnse man neer die Israëlische chauffeurs belaagt bij een kruispunt in Oost-Jeruzalem. De man komt om het leven, acht anderen raken gewond.²⁷⁴
- Op 14 oktober 2022 verwondt een Palestijnse schutter een Israëlische kolonist in de omgeving van de nederzetting Beit El in Ramallah. De dader wordt neergeschoten en komt om.²⁷⁵
- Op 25 oktober 2022 steekt een Palestijnse man een Israëlische kolonist neer in het dorp Al Funduq (Qalqilya). Het slachtoffer sterft aan zijn verwondingen, een verdachte wordt gevat.²⁷⁶
- Een Palestijnse man schiet op 29 oktober 2022 een joodse kolonist dood en verwondt verschillende anderen in Hebron. Hierop volgend brengt een Israëlische soldaat de dader om het leven.²⁷⁷

²⁶⁷ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

²⁶⁸ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²⁶⁹ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²⁷⁰ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

²⁷¹ OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

²⁷² OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#)

²⁷³ OCHA-oPt, 10/04/2022, [url](#)

²⁷⁴ OCHA-oPt, 30/09/2022, [url](#)

²⁷⁵ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

²⁷⁶ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#)

²⁷⁷ OCHA-oPt, 01/11/2022, [url](#)

- Op 15 november 2022 komen drie Israëlische kolonisten om bij een aanval met een mes in de omgeving van de nederzetting Ariel , centraal gelegen op de Westelijke Jordaanoever. Een Palestijnse man uit een naburig dorp is de dader.²⁷⁸
- Op 11 januari 2023 verwondt een Palestijnse man een joodse kolonist met een mes in een recent opgerichte nederzetting ten zuiden van Hebron. Een andere kolonist schiet de dader dood.²⁷⁹
- Op 21 januari 2023 doodt een joodse kolonist een Palestijnse man bij een recent opgerichte buitenpost van kolonisten in Kafr Ni'ma (Ramallah). Uit gepubliceerde video's blijkt dat het slachtoffer een aanval met een mes poogde te plegen.²⁸⁰
- Een Palestijnse schutter doodt op 27 januari 2023 zeven Israëlische burgers bij het verlaten van een synagoge in Oost-Jeruzalem. De dader wordt neergeschoten en komt om.²⁸¹
- Op 28 januari 2023 opent een Palestijns dertienjarig kind het vuur en verwondt twee Israëlische burgers in Silwan (Oost-Jeruzalem). Hij wordt neergeschoten en raakt gewond.²⁸²
- Op 10 februari 2023 komen twee Israëlische burgers, waaronder een kind, om het leven wanneer een Palestijnse man inrijdt op een bushalte in de omgeving van de joodse nederzetting Ramot in Oost-Jeruzalem.²⁸³
- Op 26 februari 2023 vindt de eerder reeds genoemde inval van honderden Israëlische kolonisten in Huwwara plaats. Deze stormloop is een wraakactie voor de moord op twee Israëlische broers wiens auto in de vroege ochtend van 26 februari 2023 beschoten wordt op een autoweg door Huwwara.²⁸⁴
- Op 27 februari 2023 doden onbekende schutters, waarvan aangenomen wordt dat het Palestijnen zijn, een Amerikaans-Israëlich burger in de omgeving van Jericho.²⁸⁵

Geweldpleging met dodelijke afloop op Israëlich grondgebied

Ook op Israëlich grondgebied vallen doden bij geweld van Palestijnse kant. In 2022 rapporteert OCHA in Israël vijftien dodelijke slachtoffers bij geweldpleging door Palestijnse daders, in 2021 worden veertien dodelijke slachtoffers van Palestijns geweld op Israëlich grondgebied geregistreerd.²⁸⁶ In de periode van 1 januari 2023 tot 27 maart 2023 komen twee Israëli's om bij geweldpleging door Palestijnse daders op Israëlich grondgebied.²⁸⁷ Vaak zijn de daders van deze aanslagen van de Westelijke Jordaanoever afkomstig²⁸⁸ en reageren de Israëlische veiligheidsdiensten met search-and-arrest veiligheidsoperaties in de herkomstregio van de dader(s). Ook de sloop van de familiewoningen van de daders van dergelijke aanslagen wordt gerapporteerd.²⁸⁹

²⁷⁸ Reuters, 16/11/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

²⁷⁹ OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#)

²⁸⁰ OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²⁸¹ The Guardian, 28/01/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²⁸² OCHA-oPt, 03/02/2023, [url](#)

²⁸³ Al Jazeera, 10/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 21/02/2023, [url](#)

²⁸⁴ The New York Times, 27/02/2023, [url](#) ; De Standaard, 28/02/2023, [url](#) ; OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

²⁸⁵ OCHA-oPt , 04/03/2023, [url](#)

²⁸⁶ OCHA-oPt, 04/03/2023, [url](#)

²⁸⁷ OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#)

²⁸⁸ The Guardian, 29/03/2022, [url](#) ; The New York Times, 07/03/2022, [url](#); OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#); OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁸⁹ OCHA-oPt, 16/09/2022, [url](#); OCHA-oPt, 16/01/2023, [url](#); USDOS, 20/03/2023, p. 26, [url](#)

- Op 19 maart 2022 steekt een Palestijn uit Oost-Jeruzalem een Israëlich burger neer in West-Jeruzalem. De dader wordt neergeschoten en gearresteerd.²⁹⁰
- Op 29 maart 2022 doodt een gewapende Palestijnse man uit Jenin minstens vijf personen in Bnei Brak, een orthodox joodse stad ten oosten van Tel Aviv.²⁹¹
- Op 7 april 2022 opent een Palestijnse man afkomstig uit het vluchtelingenkamp van Jenin het vuur in de omgeving van een café in Tel Aviv. Minstens twee personen komen om en dertien anderen raken gewond. Na een klopjacht doden de Israëlische veiligheidsdiensten de dader de volgende ochtend.²⁹²
- Op 5 mei 2022 vallen twee Palestijnse mannen uit Jenin een groep bewoners van de joods-orthodoxe stad Elad aan met bijlen. Drie personen komen om, minstens vier anderen raken gewond. Drie dagen later worden de daders aangehouden.²⁹³
- Op 22 november 2022 komt bij twee bomexplosies aan bushaltes in Jeruzalem een kind om en raken veertien andere Israëlische burgers gewond. Enkele dagen later overlijdt één van de gewonden.²⁹⁴
- Op 9 maart 2023 beschiet en verwondt een Palestijnse man uit Ni'lin (Ramallah) drie Israëlische burgers in het centrum van Israël. Hij wordt neergeschoten en komt om.²⁹⁵ Later overlijdt één van de gewonden aan zijn verwondingen.²⁹⁶

3. Bewegingsvrijheid

Volgens Freedom House vormen controleposten van de Israëlische veiligheidsdiensten, autorisaties voor bepaalde verplaatsingen en andere reisbeperkingen een aanhoudende belemmering van de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking op de Westelijke Jordanoever. Onder meer de toegang tot werkgelegenheid, ziekenzorg en onderwijs wordt erdoor bemoeilijkt. Palestijnse inwoners van Oost-Jeruzalem lopen het risico dat hun verblijfsstatus ingetrokken wordt indien ze de stad gedurende langere periode verlaten.²⁹⁷ Daarnaast stipt Freedom House aan dat de Israëlische scheidingsmuur, die de Westelijke Jordanoever van Israëlich grondgebied afzondert, door het Internationale Strafhof illegaal bevonden is. Deze scheidingsmuur verdeelt Palestijnse gemeenschappen in het grensgebied en bemoeilijkt de dienstvoorzieningen in de regio.²⁹⁸

Volgens Amnesty International vormen de arbitrair ingestelde reisbeperkingen en de afsluitingen van bepaalde zones in Palestijns gebied collectieve bestraffing. De 175 permanente controleposten, allerhande andere onvoorzienbare wegversperringen, het draconische systeem voor reisvergunningen en de biometrische surveillance maken een systeem van continue controle op de Palestijnse bevolking van de Westelijke Jordanoever uit. In 2022 perken de Israëlische autoriteiten vooral in het noorden van de Westelijke Jordanoever de bewegingsvrijheid in. Kennelijk ten gevolge van Palestijnse aanvallen op Israëlische soldaten en kolonisten worden de steden Jenin en Nablus in

²⁹⁰ OCHA-oPt, 25/03/2022, [url](#)

²⁹¹ The Guardian, 29/03/2022, [url](#)

²⁹² The New York Times, 07/03/2022, [url](#)

²⁹³ The Guardian, 06/05/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

²⁹⁴ OCHA-oPt, 16/12/2022, [url](#) ; OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

²⁹⁵ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

²⁹⁶ OCHA-oPt, 31/03/2023, [url](#)

²⁹⁷ Freedom House, 24/02/2022, [url](#)

²⁹⁸ Freedom House, 24/02/2022, [url](#)

oktober 2022 voor langere tijd afgesloten. De bewegingsvrijheid van honderdduizenden Palestijnse burgers wordt hierdoor ondergraven.²⁹⁹

USDOS noemt de vaste en tijdelijke controleposten van de Israëlische veiligheidsdiensten, de joodse nederzettingen en de Israëlische scheidingsmuur de voornaamste belemmeringen voor de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bewoners van de Westelijke Jordanoever.³⁰⁰ Volgens USDOS hebben deze beperkingen van de bewegingsvrijheid een impact op nagenoeg alle aspecten van het dagelijkse leven van de Palestijnse bevolking van de Westelijke Jordanoever. Onder meer het bijwonen van huwelijken, begrafenissen en religieuze plechtigheden, de toegang tot landbouwgronden, de uitoefening van beroepsactiviteiten, de toegang tot onderwijs en de toegang tot hospitaalzorg worden belemmerd.³⁰¹ USDOS stipt ook aan dat de sluiting van een aantal cruciale controleposten op de Westelijke Jordanoever, vanwege veiligheidsredenen of vanwege joodse feestdagen, een aanzienlijke impact heeft op het vrije verkeer van personen. Zo resulteert de sluiting van de nabij Bethlehem gelegen controlepost Container bijvoorbeeld in de afsluiting van het zuiden van de Westelijke Jordanoever van het noorden.³⁰² De 29 controleposten in de H2-zone van Hebron vormen een voortdurende belemmering van de bewegingsvrijheid van de 7.000 Palestijnen die er verblijven.³⁰³ Het gebruik van zo'n vijftig kilometer wegennetwerk op de Westelijke Jordanoever is Palestijnen daarenboven ontzegd en/of enkel onder voorwaarden toegestaan.³⁰⁴ Verder belemmeren ook de uitgaansverboden die het Israëlische leger bij sommige veiligheidsoperaties instelt de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking op de Westelijke Jordanoever.³⁰⁵ Zo handhaaft het Israëlische leger in oktober 2022 gedurende drie weken een lockdown in de stad Nablus. Deze veiligheidsmaatregel, ingesteld nadat op 11 oktober 2022 een Israëlische soldaat om het leven gebracht wordt nabij Nablus, perkt de bewegingsvrijheid van de stadsbewoners volgens USDOS aanzienlijk in.³⁰⁶ De toegang tot de Tempelberg in Jeruzalem wordt Palestijnen soms ontzegd omwille van veiligheidsredenen.³⁰⁷ Palestijnen die op de Westelijke Jordanoever een identiteitskaart uitgereikt kregen, hebben een speciale vergunning van de Israëlische autoriteiten nodig om Oost-Jeruzalem te bezoeken.³⁰⁸

De Israëlische scheidingsmuur is grotendeels gebouwd op Palestijns grondgebied, waardoor deze muur een aantal gebieden van de Westelijke Jordanoever afzondert. Naar schatting meer dan 11.000 Palestijnen uit de Westelijke Jordanoever wonen ten westen van de scheidingsmuur en dienen veiligheidscontroles te doorstaan om andere gebieden op de Westelijke Jordanoever te bezoeken. Familiale contacten, toegang tot tewerkstelling, onderwijs, ziekenzorg, etc. worden hierdoor belemmerd.³⁰⁹ Andere Palestijnse gemeenschappen bezitten landbouwgronden ten westen van de scheidingsmuur. Het bezoek aan deze eigendommen is enkel mogelijk via door de Israëlische autoriteiten gecontroleerde toegangspoorten die doorgaans gesloten zijn en enkel op specifieke tijdstippen tijdens het oogstseizoen geopend worden.³¹⁰

In juni 2022, na een aantal Palestijnse aanslagen in Israël, voeren de Israëlische autoriteiten reparaties en verstevigingswerken uit aan de scheidingsmuur ten noorden van de Westelijke

²⁹⁹ AI, 27/03/2023, [url](#)

³⁰⁰ USDOS, 20/03/2023, p. 54, [url](#)

³⁰¹ USDOS, 20/03/2023, p. 57, [url](#)

³⁰² USDOS, 20/03/2023, p. 57, [url](#)

³⁰³ USDOS, 20/03/2023, p. 57, [url](#)

³⁰⁴ USDOS, 20/03/2023, p. 58, [url](#)

³⁰⁵ USDOS, 20/03/2023, p. 58, [url](#)

³⁰⁶ USDOS, 20/03/2023, p. 55, [url](#)

³⁰⁷ USDOS, 20/03/2023, p. 58, [url](#)

³⁰⁸ OCHA-oPt, 30/12/2022, [url](#)

³⁰⁹ OCHA-oPt, 30/12/2022, [url](#) ; USDOS, 20/03/2023, p. 58, [url](#)

³¹⁰ OCHA-oPt, 30/12/2022, [url](#)

Jordaanoever. Het doel is om te voorkomen dat Palestijnen via openingen of gaten in de scheidingsmuur toegang krijgen tot Israëliisch grondgebied.³¹¹

Tijdens de verslagperiode openen de Israëliische veiligheidsdiensten meermaals het vuur op Palestijnen die Israël pogen te bereiken via openingen in de scheidingsmuur. Verschillende keren vallen hierbij dodelijke slachtoffers:

- Op 8 mei 2022 schieten de Israëliische veiligheidsdiensten een Palestijnse man neer die via een gat in de scheidingsmuur in de omgeving van Tulkarm Israël poogt binnen te dringen. Het slachtoffer komt om.³¹²
- Een Palestijnse man komt op 19 juni 2022 om het leven nadat hij neergeschoten wordt bij een poging om ter hoogte van Jaljulia (Qalqilya) via een opening in de scheidingsmuur naar zijn werkplek in Israël te trekken.³¹³
- Op 5 juli 2022 komt een Palestijnse man om het leven in onopgehelderde omstandigheden. Volgens zijn familie is de man afgetuigd nadat hij via een gat in de scheidingsmuur Israël probeert te bereiken.³¹⁴
- Op 10 november 2022 beschieten en doden Israëliische veiligheidsdiensten een Palestijnse man bij de scheidingsmuur in de omgeving van het dorp Anin (Jenin). Via een opening in de scheidingsmuur probeerde het slachtoffer zijn werkplek in Israël te bereiken.³¹⁵

4. De vernieling van gebouwen en ontheemding

De Israëliische autoriteiten gaan op de Westelijke Jordaanoever regelmatig over tot de sloop van gebouwen van Palestijnse eigenaars. De overgrote meerderheid van deze vernietigingen vindt plaats in zone C op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Onder meer gebouwen die zonder Israëliische bouwvergunning opgericht zijn, gaan tegen de grond.³¹⁶ Ook woningen van familieleden van Palestijnen die geweld plegen op Israëliische doelwitten worden soms door de Israëliische autoriteiten gesloopt.³¹⁷ In 2022 gaan in zone C 780 gebouwen van Palestijnse eigenaars tegen de grond. In Oost-Jeruzalem gaat het om 143 gebouwen, in zone A en B om 29 gebouwen.³¹⁸ Ten gevolge van deze sloopwerken raken respectievelijk 594 (zone C), 334 (Oost-Jeruzalem) en 103 (zone A of B) personen ontheemd.³¹⁹ In 14 gevallen vormt de sloop van het betreffende gebouw een strafmaatregel tegen een dader van geweld tegen Israëliische doelwitten, terwijl deze praktijk in 2021 slechts drie keer voorkwam.³²⁰

In de periode van 1 januari 2023 tot 13 maart 2023 leiden de vernielingen van 184, 75 en 14 gebouwen van Palestijnse eigenaars in respectievelijk zone C, Oost-Jeruzalem en zone A of B tot de ontheemding van 218, 145 en 38 personen.³²¹ Freedom House stipt aan dat de sloop van gebouwen van Palestijnse eigenaars de voorbije jaren aanzienlijk toeneemt. In 2017 en 2018 ging het jaarlijks om minder dan 500 gebouwen.³²²

³¹¹ OCHA-oPt, 30/12/2022, [url](#)

³¹² OCHA-oPt, 13/05/2022, [url](#)

³¹³ OCHA-oPt, 02/07/2022, [url](#)

³¹⁴ OCHA-oPt, 22/07/2022, [url](#)

³¹⁵ OCHA-oPt, 13/11/2022, [url](#); OCHA-oPt, 25/11/2022, [url](#)

³¹⁶ UN General Assembly, 03/10/2022, pp. 6-8, [url](#), pp. 6-8; USDOS, 20/03/2023, p. 24, [url](#)

³¹⁷ USDOS, 20/03/2023, pp. 25-26, [url](#)

³¹⁸ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

³¹⁹ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

³²⁰ USDOS, 20/03/2023, p. 26, [url](#)

³²¹ OCHA-oPt, 19/03/2023, [url](#)

³²² Freedom House, 24/02/2022, [url](#)

Samenvatting

De veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever wordt in de periode van januari 2022 tot maart 2023 gekenmerkt door toenemend geweld en stijgende aantallen dodelijke slachtoffers aan Palestijnse kant, in het bijzonder sinds het aantreden van een nieuwe regering onder leiding van Benjamin Netanyahu in december 2022. OCHA registreert in 2022 154 dodelijke slachtoffers aan Palestijnse kant. In de periode van 1 januari 2023 tot 12 maart 2023 loopt het aantal dodelijke Palestijnse slachtoffers in de Westelijke Jordaanoever op tot 80. Een meerderheid van deze Palestijnse slachtoffers komt om bij operaties van de Israëlische veiligheidsdiensten op de Westelijke Jordaanoever en de confrontaties met Palestijnse burgers en militanten die daarbij ontstaan. Dergelijke incidenten met dodelijke afloop doen zich in de verslagperiode vooral in Nablus en Jenin voor. In het bijzonder de veiligheidsoperaties tegen de gewapende Palestijnse groep Lions' Den in Nablus en de veiligheidsoperaties in het vluchtelingenkamp van Jenin kosten tal van Palestijnse burgers het leven. Ook reageren de Israëlische veiligheidsdiensten herhaaldelijk met dodelijk geweld op Palestijnen die Israëlische soldaten of kolonisten met molotovcocktails of stenen bekogelen. Het gebruik van geweld door Israëlische kolonisten tegen de Palestijnse bevolking op de Westelijke Jordaanoever neemt in de verslagperiode eveneens toe, meermaals kennen dergelijke veiligheidsincidenten een dodelijke afloop.

Het aantal Israëlische slachtoffers bij geweldpleging door Palestijnse daders loopt eveneens op in vergelijking met voorgaande jaren. Zo komen in 2022 tien Israëli's om op de Westelijke Jordaanoever. In de periode van 1 januari 2023 tot 13 maart 2023 loopt dit dodental op tot dertien Israëlische slachtoffers. Vaak viseren de daders bij deze gewelddaden Israëlische soldaten. Ook Israëlische kolonisten vormen een doelwit. Dikwijls treden de Israëlische veiligheidsdiensten ter plekke op tegen de daders van dergelijke gewelddaden, vaak gebruikmakend van dodelijk geweld. Ook op Israëliësch grondgebied vallen doden bij gewelddaden gepleegd door Palestijnen. In 2022 rapporteert OCHA in Israël vijftien dodelijke slachtoffers bij geweldpleging door Palestijnse daders, een vergelijkbaar aantal met het voorgaande jaar. In het eerste trimester van 2023 komen twee Israëli's om bij geweldpleging door Palestijnse daders op Israëliësch grondgebied. Meermaals zijn de daders van deze aanslagen van de Westelijke Jordaanoever afkomstig en reageert het Israëlische leger met veiligheidsoperaties in de afkomstregio's van de daders.

De levensomstandigheden op de Westelijke Jordaanoever worden verder gekenmerkt door veiligheidsmaatregelen die de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking ernstig belemmeren. Ook de vernielingen van gebouwen van Palestijnse eigenaars op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem vinden in de verslagperiode in toenemende mate plaats, met ontheemding tot gevolg.

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

- Al Jazeera, *Israel legalizes nine settler outposts in occupied West Bank*, 13/02/2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/13/israel-grants-authorisation-to-nine-settlements-in-west-bank> [geraadpleegd op 10/03/2023]
- Al Jazeera, *Car ramming kills two people in occupied East Jerusalem*, 10/02/2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/10/two-dead-including-a-child-in-occupied-east-jerusalem-car-ramming> [geraadpleegd op 10/03/2023]
- Al Jazeera, *Palestinian villagers in Masafer Yatta face immediate expulsion*, 04/01/2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/1/4/palestinian-villagers-masafer-yatta-face-immediate-expulsion-explainer> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Inside the Lions' Den: Will Palestinian resistance keep growing?*, 11/11/2022, <https://www.aljazeera.com/features/2022/11/11/inside-the-lions-den-where-is-palestinian-resistance-headed> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Six Palestinians killed by Israeli forces in occupied West Bank*, 25/10/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/10/25/at-least-three-palestinians-killed-in-israeli-raids-on-nablus> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Palestinian fighters kill Israeli soldier in Occupied West Bank*, 11/10/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/10/11/palestinian-fighters-kill-israeli-soldier-in-occupied-west-bank> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Israeli forces kill four Palestinians, wound dozens in Jenin raid*, 28/09/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/28/israeli-forces-kill-palestinians-jenin-raid> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Clashes with Palestinian security forces in Nablus leave one dead*, 20/09/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/20/palestinian-man-killed-in-ongoing-clashes-with-pa-in-nablus>
- Al Jazeera, *The occupied West Bank cities at centre of resistance to Israel*, 13/09/2022, <https://www.aljazeera.com/features/2022/9/13/why-is-israel-targeting-jenin-and-nablus> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Clashes with Palestinian security forces in Nablus leave one dead*, 20/09/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/20/palestinian-man-killed-in-ongoing-clashes-with-pa-in-nablus> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Israeli forces kill al-Aqsa Brigades commander in Nablus raid*, 09/08/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/8/9/israel-kill-palestinian-al-aqsa-brigades-commander-nablus> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al Jazeera, *Israeli soldiers open fire at car in Nablus killing Palestinians*, 08/02/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/8/israel-troops-kill-three-palestinians-in-occupied-west-bank> [geraadpleegd op 07/03/2023]
- Al Jazeera, *Palestinian President Mahmoud Abbas names ally as new PM*, 10/03/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/3/10/palestinian-president-mahmoud-abbas-names-ally-as-new-pm> [geraadpleegd op 12/01/2023]
- Al-Monitor, *Israel destroys Lions' Den explosive factory in Nablus*, 25/10/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/10/israel-destroys-lions-den-explosive-factory-nablus> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al-Monitor, *Palestinian factions sign reconciliation deal in Algiers*, 13/10/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/10/palestinian-factions-sign-reconciliation-deal-algiers> [geraadpleegd op 08/03/2023]

- Al-Monitor, *Palestinian Islamic Jihad ramps up capabilities in West Bank*, 01/06/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/05/palestinian-islamic-jihad-ramps-capabilities-west-bank> [geraadpleegd op 08/03/2023]
- Al-Monitor, *Bennett rules out meeting Abbas, but not economic cooperation*, 15/09/2021, <https://www.jpost.com/arab-israeli-conflict/large-percentage-of-palestinians-support-hamas-oppose-abbas-poll-680184> [geraadpleegd op 12/01/2023]
- Amnesty International (AI), *Amnesty International Report 2022/23; The State of the World's Human Rights; Israel And Occupied Palestinian Territories 2022*, 27/03/2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089539.html> [geraadpleegd op 31/03/2023]
- Arte, *La répartition en trois zones de la Cisjordanie*, 17/09/2015, <https://info.arte.tv/fr/la-repartition-en-trois-zones-de-la-cisjordanie> [geraadpleegd op 12/01/2023]
- BBC News, *Palestinians attack biblical figure Joseph's Tomb in West Bank*, 11/04/2022, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-61040362> [geraadpleegd op 29/03/2023]
- BBC News, *Palestinian territories profile – Overview*, 10/12/2014, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-14630174> [geraadpleegd op 12/01/2023]
- BBC News, *East Jerusalem clashes leave over 100 injured*, 23/04/2021, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-56854275> [geraadpleegd op 16/01/2023]
- BBC News, *UN Envoy hits Israel 'apartheid'*, 23/02/2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6390755.stm
- Brookings, *Palestinian reconciliation and the potential of transitional justice*, 25/03/2019, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2019/03/Palestinian_Reconciliation_Transitional_Justice_English.pdf [geraadpleegd op 12/01/2023]
- Business Standard, *Amnesty's report on Israeli 'apartheid' causes strong reactions*, 07/02/2022, https://www.business-standard.com/article/international/amnesty-s-report-on-israeli-apartheid-causes-strong-reactions-122020700169_1.html [geraadpleegd op 17/01/2023]
- Carnegie Endowment for International Peace, *Postponed Palestinian elections: causes and repercussions*, 11/05/2021, <https://carnegieendowment.org/sada/84509> [geraadpleegd op 13/01/2023]
- De Standaard, *Massaal protest en interne onrust: Nethanyahu krijgt al felle tegenwind*, 23/01/2023, https://www.standaard.be/cnt/dmf20230122_98250735 [geraadpleegd op 10/03/2023]
- De Standaard, *Extreemrechtse regering Netanyahu wakkert brand op Westoever aan*, 28/02/2023, https://www.standaard.be/cnt/dmf20230227_98148668 [geraadpleegd op 10/03/2023]
- De Standaard, *Nieuw kabinet Israël veegt internationaal recht onder de mat*, 30/12/2022, https://www.standaard.be/cnt/dmf20221230_96981453 [geraadpleegd op 10/03/2023]
- De Standaard, *Extreemrechtse kolonisten grijpen de macht in Israël*, 29/12/2022, https://www.standaard.be/cnt/dmf20221228_97872091 [geraadpleegd op 10/03/2023]
- De Standaard, *Journaliste Abu Akleh geraakt door Israëlsch vuur, toch geen criminele activiteit*, 23/05/2022, https://www.standaard.be/cnt/dmf20220523_96787707 [geraadpleegd op 06/03/2023]
- De Standaard, *Israël woest over onderzoek Strafhof*, 03/03/2021, https://www.standaard.be/cnt/dmf20210303_97047487 [geraadpleegd op 06/03/2023]
- European Commission, European Civilian Protection and Humanitarian Aid Operations, *Palestine factsheet*, s.d., https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/middle-east-and-northern-africa/palestine_en [geraadpleegd op 06/03/2023]
- European Council on Foreign Relations (ECFR), *Mapping Palestinian Politics: Geography, Occupied Palestinian Territory*, ongedateerd, https://ecfr.eu/special/mapping_palestinian_politics/opt/ [geraadpleegd op 12/01/2023]
- European Union Institute for Security Studies (EUISS), *Israeli-Palestinian security cooperation: what next?*, Issue Alert n°12, 05/2017,

https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/Alert_12_Israel_and_Palestine.pdf [geraadpleegd op 12/01/2023]

Freedom House, *Freedom in the World 2022 - West Bank**, 24/02/2022, <https://freedomhouse.org/country/west-bank/freedom-world/2022> [geraadpleegd op 29/03/2023]

Government of Israel, *Coordination of Government Activities in the Territories*, 25/05/2020, <https://www.gov.il/en/departments/about/aboutcoqat> [geraadpleegd op 12/01/2023]

Haaretz, *Abbas names confidant as new PLO Secretary General amid growing divisions*, 26/05/2022, <https://www.haaretz.com/middle-east-news/palestinians/2022-05-26/ty-article/.premium/abbas-names-confidant-as-plo-secretary-general/00000181-0183-d090-abe1-e5bf28a70000> [geraadpleegd op 07/03/2023]

Haaretz, *Joseph's Tomb, an ongoing Israeli-Palestinian flashpoint*, 11/04/2022, <https://www.haaretz.com/israel-news/2022-04-11/ty-article/josephs-tomb-an-ongoing-israeli-palestinian-flashpoint/00000180-5bac-d97e-a7fb-7bff3c140000> [geraadpleegd op 07/03/2023]

Hitman G., *The Fatah-Hamas rift: An analysis of failed negotiations*, 2022, State University of New York Press

Human Rights Watch (HRW), *EU buries head deeper in sand over Israel's apartheid*, 09/02/2023, <https://www.hrw.org/news/2023/02/09/eu-buries-head-deeper-sand-over-israels-apartheid> [geraadpleegd op 07/03/2023]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2023 - Israel and Palestine*, 12/01/2023, <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/israel-and-palestine> [geraadpleegd op 13/03/2023]

Human Rights Watch (HRW), *A Threshold Crossed; Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution*, 04/2021, https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution#_ftn1 [geraadpleegd op 12/01/2023]

Human Rights Watch (HRW), *Two Authorities, One Way, Zero Dissent Arbitrary Arrest and Torture Under the Palestinian Authority and Hamas*, 19/10/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/2012036/3175_1540392577_palestine1018-web4.pdf [geraadpleegd op 12/01/2023]

Institut Medea, *Processus de paix d'Oslo*, s.d., <https://web.archive.org/web/20160821070538/http://www.medeabe.fr/themes/conflict-israelo-arabe/processus-de-paix-doslo/> [geraadpleegd op 12/01/2023]

International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch Tracking Conflict Worldwide*, s.d., https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=93&date_range=last_12_months&from_month=01&from_year=2020&to_month=01&to_year=2020 [geraadpleegd op 17/01/2023]

International Crisis Group (ICG), USMEP - U.S./Middle East Project, *Beyond Business as Usual in Israel-Palestine*, 10/08/2021, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2058139/225-israel-palestine.pdf> [geraadpleegd op 16/01/2023]

Le Monde, *Récit d'un assaut israélien meurtrier dans le camp de réfugiés de Jénine, le plus sanglant depuis vingt ans en Cisjordanie*, 27/01/2023, https://www.lemonde.fr/international/article/2023/01/27/a-jenine-recit-d-un-assaut-israelien-meurtrier_6159551_3210.html [geraadpleegd op 14/04/2023]

Médecins sans frontières (MSF), *Israel's coercive measures undermine people's health in Masafar Yatta*, 03/04/2023, <https://www.msf.org/occupied-palestinian-territories-israel%E2%80%99s-coercive-measures-undermine-people%E2%80%99s-health-masafar-yatta> [geraadpleegd op 14/04/2023]

Middle East Eye, *Hebron: Thousands of marching Israeli settlers leave trail of destruction*, 21/11/2022, <https://www.middleeasteye.net/news/israel-palestine-settlers-march-hebron-destruction> [geraadpleegd op 10/03/2023]

Middle East Eye, *Hundreds of settlers storm al-Aqsa mosque and raise Israeli flag*, 05/05/2022, <https://www.middleeasteye.net/fr/node/250881> [geraadpleegd op 07/03/2023]

Middle East Research and Information Project (MERIP), *Securing Oslo, The Dynamics of Security Coordination in the West Bank*, 2013, n° 269, <https://merip.org/2014/01/securing-oslo/> [geraadpleegd op 12/01/2023]

Netherlands Ministry of Foreign Affairs, *Algemeen ambtsbericht Palestijnse Gebieden*, 30/04/2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2072855/aab-palestijnse-gebieden-april-2022.pdf> [geraadpleegd op 12/01/2023]

Orient XXI, *Chronologie des accords d'Oslo 1991-2000*, 13/09/2013, <https://orientxxi.info/documents/chronologies/chronologie-des-accords-d-oslo-1991-2000,0342> [geraadpleegd op 12/01/2023]

Palestinian Central Bureau of Statistics, *Indicators*, 2022, https://www.pcbs.gov.ps/site/lang_en/881/default.aspx#Population [geraadpleegd op 12/01/2023]

Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), *Israeli Human Rights Violations in the Occupied Palestinian Territory (Weekly Update 16 – 22 February 2023)*, 23/02/2023, <https://pchrqaza.org/en/israeli-human-rights-violations-in-the-occupied-palestinian-territory-weekly-update-16-22-february-2023/> [geraadpleegd op 31/03/2023]

Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), *PCHR, Al-Mezan & Al-Haq joint statement- General debate, 21th session of the Assembly of state parties to the Rome statute, 6 December 2022, The Hague*, 06/12/2022, <https://pchrqaza.org/en/pchr-al-mezan-al-haq-joint-statement-general-debate-21st-session-of-the-assembly-of-states-parties-to-the-rome-statute-6-december-2022-the-hague/> [geraadpleegd op 12/01/2023]

Politico, *'Death to Arabs' chanted in Jerusalem march*, 29/05/2022, <https://www.politico.com/news/2022/05/29/israel-jerusalem-march-death-arabs-00035862> [geraadpleegd op 07/03/2023]

Reuters, *Israeli troops kill 7 Palestinian gunmen, 2 civilians in Jenin clash, Palestinians say*, 27/01/2023, <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-troops-kill-three-jenin-clash-with-palestinian-gunmen-medics-say-2023-01-26/> [geraadpleegd op 10/03/2023]

Reuters, *Palestinian kills three in West Bank as Israeli politics veers rightward*, 16/11/2022, <https://www.reuters.com/world/middle-east/palestinian-kills-two-israelis-during-knife-rampage-west-bank-2022-11-15/> [geraadpleegd op 10/03/2023]

Reuters, *Largest Palestinian displacement in decades looms after Israeli court ruling*, 12/06/2022, <https://www.reuters.com/world/middle-east/largest-palestinian-displacement-decades-looms-after-israeli-court-ruling-2022-06-12/> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The Economist, *Binyamin Netanyahu has lost his aura of invincibility*, 27/03/2023, <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2023/03/27/binyamin-netanyahu-has-lost-his-aura-of-invincibility> [geraadpleegd op 27/03/2023]

The Economist, *Israel's government is still in a bind*, 30/03/2023, <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2023/03/30/israels-government-is-still-in-a-bind> [geraadpleegd op 30/03/2023]

The Economist, *Israel's new government will test the ties with Arab states*, 03/01/2023, <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2023/01/03/israels-new-government-will-test-the-ties-with-arab-states> [geraadpleegd op 10/03/2023]

The Economist, *The ageing, ailing Palestinian leader does not do much governing*, 23/08/2022, <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2022/08/23/the-ageing-ailing-palestinian-leader-does-not-do-much-governing> [geraadpleegd op 12/01/2023]

The Guardian, *The killing of Shireen Abu Akleh: what one morning in the West Bank reveals about the occupation*, 21/03/2023, <https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2023/mar/21/the-killing-of-shireen-abu-akleh-what-one-morning-in-the-west-bank-reveals-about-the-occupation> [geraadpleegd op 21/03/2023]

The Guardian, *What are the Israeli protests about and what happens next?*, 27/03/2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/mar/27/what-are-the-israeli-protests-about-and-what-happens-next> [geraadpleegd op 27/03/2023]

The Guardian, *Extreme-right Israeli minister visits al-Aqsa mosque compound*, 03/01/2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/03/extreme-right-israel-minister-itamar-ben-gvir-visits-al-aqsa-mosque-compound> [geraadpleegd op 10/03/2023]

The Guardian, *Shireen Abu Akleh documentary to raise pressure on Biden over inquiry*, 04/12/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/dec/04/shireen-abu-akleh-documentary-faultlines-israel-biden-palestine> [geraadpleegd op 06/03/2023]

The Guardian, *Israelis forces raid offices of six Palestinian human rights groups*, 18/08/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/aug/18/israeli-forces-raid-palestinian-human-rights-groups-offices> [geraadpleegd op 08/03/2023]

The Guardian, *Three people killed and at least four injured in attack in Israeli town of Elad*, 06/05/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/may/05/three-people-killed-and-at-least-four-injured-in-attack-at-israeli-town-of-elad> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The Guardian, *More than 150 Palestinians injured in Jerusalem clash, say medics*, 15/04/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/15/israeli-security-forces-clash-with-palestinian-protesters-at-jerusalems-al-aqsa-mosque> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The Guardian, *Two Palestinians die in gun battle as Israel raids Jenin refugee camp*, 31/03/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/31/israeli-forces-raid-a-refugee-camp-in-the-west-bank-killing-two-palestinians> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The Guardian, *Israel: at least five dead in Tel Aviv shooting*, 29/03/2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/29/israel-at-least-five-dead-in-tel-aviv-shooting> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The Hill, *Biden dismisses Democrats critical of Israel, saying they're 'wrong'*, 13/07/2022, <https://thehill.com/homenews/administration/3557842-biden-dismisses-democrats-critical-of-israel-saying-theyre-wrong/> [geraadpleegd op 17/01/2023]

The Jerusalem Post, *Large percentage of Palestinians support Hamas, oppose Abbas – poll*, 24/09/2021, <https://www.jpost.com/arab-israeli-conflict/large-percentage-of-palestinians-support-hamas-oppose-abbas-poll-680184> [geraadpleegd op 13/01/2023]

The New York Times, *Netanyahu delays plan to overhaul top court*, 27/03/2023, <https://www.nytimes.com/live/2023/03/27/world/israel-protests-netanyahu>

The New York Times, *How an Israeli raid on a safe house ended with civilians killed*, 01/03/2023, <https://www.nytimes.com/2023/03/01/world/middleeast/israel-palestinian-safe-house-raid.html> [geraadpleegd op 10/03/2023]

The New York Times, *Revenge attacks after killing of Israeli settlers leave West Bank in turmoil*, 27/02/2023, <https://www.nytimes.com/2023/02/27/world/middleeast/israel-palestinians-west-bank.html> [geraadpleegd op 09/03/2023]

The New York Times, *At least ten Palestinians killed during Israeli raid in West Bank*, 22/02/2023, <https://www.nytimes.com/2023/02/22/world/middleeast/west-bank-nablus-palestinians-killed.html> [geraadpleegd op 09/03/2023]

The New York Times, *Far right's rise in Israel driven by anxiety and fear*, 03/11/2022, <https://www.nytimes.com/2022/11/05/world/middleeast/israel-election-far-right.html> [geraadpleegd op 09/03/2023]

The New York Times, *As Netanyahu nears victory, Israel's extremist parties celebrate*, 02/11/2022, <https://www.nytimes.com/2022/11/02/world/middleeast/israel-election-netanyahu.html> [geraadpleegd op 09/03/2023]

The New York Times, *In West Bank, new armed groups emerge, and dormant ones stir*, 04/03/2023, <https://www.nytimes.com/2023/03/04/world/middleeast/west-bank-lions-den.html> [geraadpleegd op 09/03/2023]

The New York Times, *Israel's government collapses, setting up 5th election in 3 years*, 21/06/2022, <https://www.nytimes.com/2022/06/20/world/middleeast/israel-election-government-collapse.html> [geraadpleegd op 07/03/2023]

The New York Times, *Israel accuses 6 Palestinian rights groups of terrorism*, 22/10/2021, <https://www.nytimes.com/2021/10/22/world/middleeast/israel-palestinian-rights-groups.html> [geraadpleegd op 08/03/2023]

The New York Times, *Palestinian who killed two in Tel Aviv is shot dead after manhunt*, 07/03/2022, <https://www.nytimes.com/2022/04/07/world/middleeast/israel-tel-aviv-shooting.html> [geraadpleegd op 14/03/2023]

The New York Times, *Abbas announces Palestinian elections after years of paralysis*, 15/01/2021, <https://www.nytimes.com/2021/01/15/world/middleeast/palestinian-elections-abbas.html> [geraadpleegd op 13/01/2023]

The New York Times, *Palestinian vote delayed, prolonging split for West Bank and Gaza*, 29/04/2021, <https://www.nytimes.com/2021/04/29/world/middleeast/palestinian-vote-delayed.html>

The New York Times, *In reversal, Israel's new government engages with Palestinian Authority*, 30/09/2021, <https://www.nytimes.com/2021/09/25/world/middleeast/israel-palestinians-abbas-bennett.html>

The New York Times, *Pilgrimage to roots of faith and strife*, 23/10/2008, <https://www.nytimes.com/2008/10/24/world/middleeast/24tomb.html> [geraadpleegd op 29/03/2023]

The Times of Israël, *L'AP serait intéressée par un rétablissement de la coordination sécuritaire*, 04/09/2020, <https://fr.timesofisrael.com/lap-serait-interessee-par-un-retablissement-de-la-coordination-securitaire/> [geraadpleegd op 12/01/2023]

The Washington Post, *3D analysis shows how Israeli troops fired into group of civilians*, 10/03/2023, <https://www.washingtonpost.com/investigations/interactive/2023/palestine-shooting-nablus-videos/> [geraadpleegd op 29/03/2023]

UN Human Rights Council, *Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and the obligation to ensure accountability and justice; Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights [A/HRC/52/75]*, 13/02/2023, <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/human-rights-situation-occupied-palestinian-territory-including-east-jerusalem-and-obligation-ensure-accountability-and-justice-report-united-nations-high-commissioner-human-rights-ahrc5275-advance-edited-version> [geraadpleegd op 13/03/2023]

UN General Assembly, *Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and the Occupied Syrian Golan; Report of the Secretary-General [A/77/493]*, 03/10/2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2082078/N2260949.pdf> [geraadpleegd op 31/03/2023]

United Nations, *Israel's occupation of Palestinian Territory is 'apartheid': UN rights expert*, 25/03/2022, <https://news.un.org/en/story/2022/03/1114702> [geraadpleegd op 06/04/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Fact sheet: The humanitarian impact of twenty years of the barrier*, 30/12/2022, https://www.ochaopt.org/sites/default/files/Barrier_Factsheet_Dec2022.pdf [geraadpleegd op 31/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 14 - 27 March 2023*, 31/03/2023, <https://www.ochaopt.org/poc/14-27-march-2023> [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 28 February – 13 March 2023*, 19/03/2023, <https://www.ochaopt.org/poc/28-february-13-march-2023> [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 31 January – 13 February 2023*, 21/02/2023, <https://www.ochaopt.org/poc/31-january-13-february-2023> [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 10 - 30 January 2023*, 03/02/2023, <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/occupied-palestinian-territory-protection-civilians-report-10-30-january-2023> [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 20 December 2022 – 9 January 2023*, 16/01/2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2086037/poc_20_December_2022-9-January-2023.pdf [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 6-19 December 2022, 22/12/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2085045/poc_6-19_December_2022.pdf [geraadpleegd op 20/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 22 November – 5 December 2022, 16/12/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2084918/poc_22_November-5_December_2022.pdf [geraadpleegd op 17/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 8 - 21 November 2022, 25/11/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2084917/poc_8-21_November_2022.pdf [geraadpleegd op 17/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 25 October- 7 November 2022, 13/11/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2082036/poc_25_October_7_November_2022.pdf [geraadpleegd op 17/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 27 September - 10 October 2022, 16/10/2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2082438.html> [geraadpleegd op 16/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 13 - 26 September 2022, 30/09/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2079195/poc_13-26_September_2022.pdf [geraadpleegd op 16/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 30 August - 12 September 2022, 16/09/2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2078755.html> [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 16 - 29 August 2022, 02/09/2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2078754/poc-16-29-August-2022.pdf> [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 19 July - 1 August 2022, 05/08/2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2076818/poc-19-July-1-August-2022.pdf> [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 28 June - 18 July 2022, 22/07/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2076817/poc_28-june-18-july_2022.pdf [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 14 - 27 June 2022, 02/07/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2076816/poc_14-27-june_2022_0.pdf [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 10 - 30 May 2022, 04/06/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2074149/poc_10-30-may_2022.pdf [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 19 April - 9 May 2022, 13/05/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2073341/poc_19-april-9-may_2022.pdf [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 5-18 April 2022, 23/04/2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071797.html> [geraadpleegd op 15/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 5-18 April 2022, 23/04/2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071797.html> [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report* | 22 March – 4 April 2022, 10/04/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2072290/poc_22-march-4-april_2022_2.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 8 - 21 March 2022*, 25/03/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2070117/poc_8-21-march_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 22 February - 7 March 2022*, 11/03/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2069375/poc_22-feb_7-march_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 8 - 21 February 2022*, 28/02/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2068969/poc_8-21-feb_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 25 January - 7 February 2022*, 11/02/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2067954/poc_25-jan_7-feb_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 11 - 24 January 2022*, 27/01/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2067204/poc_11-24-jan_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 21 December 2021 - 10 January 2022*, 15/01/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2066607/poc_21_dec_2021-10-jan_2022.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Data on casualties*, s.d., <https://www.ochaopt.org/data/casualties> [geraadpleegd op 31/03/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 13-26 April 2021*, 30/04/2021, <https://www.ochaopt.org/poc/13-26-April-2021> [geraadpleegd op 16/01/2023]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Gaza Strip: Escalation of hostilities as of 3 June 2021*, 06/06/2021, <https://www.ochaopt.org/content/gaza-strip-escalation-hostilities-3-june-2021> [geraadpleegd op 16/01/2023]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Response to the escalation in the oPt | Situation Report No. 7 (2-7 July 2021)*, 08/07/2021, <https://www.ochaopt.org/content/response-escalation-opt-situation-report-no-7-2-7-july-2021> [geraadpleegd op 16/01/2023]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Response to the escalation in the oPt | Situation Report No. 8 (8-28 July 2021)*, 30/07/2021, <https://www.ochaopt.org/content/response-escalation-opt-situation-report-no-8-8-28-july-2021> [geraadpleegd op 16/01/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *Protection of Civilians Report | 21 December 2021 - 10 January 2022*, 15/01/2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2066607/poc_21_dec_2021-10-jan_2022.pdf [geraadpleegd op 17/01/2023]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory (OCHA-oPt), *The West Bank including East Jerusalem and the Gaza Strip | January 2019*, 05/07/2019, <https://www.ochaopt.org/content/west-bank-including-east-jerusalem-and-gaza-strip-january-2019> [geraadpleegd op 17/01/2023]

US Department of State (USDOS), *2022 Country Report on Human Rights Practices: Israel, West Bank and Gaza - West Bank and Gaza*, 20/03/2023, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2023/03/415610_WEST-BANK-AND-GAZA-2022-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf [geraadpleegd op 28/03/2023]